ROŽĎALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Rožďalovic, Ledeček, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 Kč

4/2020

Vážení a milí spoluobčané,
vítám Vás v novém roce 2021. Věřím, že jste prožili vánoční svátky v klidu a pohodě navzdory stále panující koronavirové pandemii. Ta postihla koncem roku i celý městský úřad, který proto musel být uzavřen. Druhá vlna silně zasáhla i Domov Rožďalovice, a to jak zaměstnance, tak i klienty. Jsme si vědomi nesmírného nasazení zaměstnanců Domova, proto se zastupitelstvo města rozhodlo odměnit je finanční poukázkou.

Na posledním veřejném zasedání zastupitelstva dne 16. prosince, kterého jsem se z důvodu karantény zúčastnil online, byl schválen rozpočet města na rok 2021.

I přes stálé nepříliš radostné výhledy v oblasti financování obecních rozpočtů se nám podařilo udržet rozpočet jako přebytkový. Co bude dál, ale nikdo neví... Podrobněji se budu skladbě rozpočtu věnovat v příštím čísle s ohledem na příjmy od státu za první kvartál roku 2021. Nyní jen ve stručnosti zmíním, že se nemusely snižovat prostředky pro místní spolky.

Novinkou v tomto financování je mimo jiné podpora členů rybářského spolku formou příspěvku 200 Kč na povolenku pro občany s trvalým pobytem v Rožďalovicích a spádových obcích. Jsem také velice rád, že místní rybářský spolek přijal nabídku města a zahájí sportovní rybolov na obecních rybnících (v letošním roce to bude na Dolním a Zámosteckém rybníku).

U fotbalového spolku se zase jedná o příspěvek 500 Kč na mládež do 18 let a také o příspěvek ve výši 10 000 Kč na trenéra mládeže.

Rovněž naší škole byl oproti minulému roku navýšen rozpočet na částku 2 708 900 Kč.

Na červen město chystá vydání knihy Rudolfa Valeše o rožďalovických řemeslnících, její křest se uskuteční v prostorách staré školy.

V tomto vydání našeho zpravodaje jsme se rozhodli zpříjemnit Vám současné zvláštní období velkou přílohou. Věřím, že se Vám bude líbit stejně jako před časem „Rožďalovický uličník“ Viktora Dobreva.

Dovolte mi, abych Vám závěrem popřál v novém roce hodně štěstí, životních úspěchů, pohody, a především zdraví v této nelehké době.

Petr Kapal
starosta

Stát razantně zdražil odpady

Bezpochyby nepříznivá informace pro nás pro všechny. Nad tímto tématem jsme se v posledních měsících setkávali se starosty a starostkami obcí Křinec, Loučeň, Bobnice, Oskořínek, Křečkov, Pátek, Košík, Nymburk. Hlavním cílem těchto schůzek bylo sladit poplatky za odpad do podobné výše a tím do budoucna předcházet vysokým doplatkům obcí, které se bohužel odsouhlasenou novelou zákona od 1. 12. 2020 stávají realitou.

Při jednáních jsme ale zjistili, že nemáme všichni stejné výchozí podmínky. Některá obec má své technické služby, jiná vykonává hospodářskou činnost nebo má vyšší daň z nemovitosti a z těchto prostředků kryje náklady na svoz odpadů. Někde poplatky slouží k politické hře a není zde vůle je jakkoli navyšovat či měnit.

V našem případě přichází v úvahu pouze zvýšení koeficientu daně z nemovitosti. K tomu ostatně už obce a města několikrát veřejně vyzvala ministryně financí. Chce tím rovněž doplnit chybějící obecní rozpočty, které přišly o nemalé částky z důvodu vládních kompenzací koronavirové krize. Na jedné straně stát obcím a krajům bere finance z rozpočtu a na straně druhé je nutí hledat jiné finanční zdroje. Například zvyšováním poplatků za svoz odpadů či daní.

Pro tento rok byl zastupitelstvem stanoven poplatek 950 Kč, který akceptuje nabídku jediného uchazeče z veřejného výběrového řízení. I tak obec bude muset ze svého rozpočtu doplatit více než 600 000 Kč. K tomu bude muset obec ještě připočíst odhadem 400 000 Kč za uložení odpadu na skládkách. – Toto je ono zmiňované zdražení státem, velmi zásadní, kdy se poplatek za toto uložení určuje podle vyprodukovaných tun na občana. I z tohoto důvodu jsme byli nuceni zrušit všechny dosavadní úlevy.

Pokud by obec neměla v letošním roce doplácet téměř 1 milion Kč, musel by stávající poplatek činit 1 550 Kč na občana. Jen pro představu, doplatek obce za svoz odpadů činil v minulých letech zhruba 200 000 Kč každý rok.

Samotný rok 2021 je také posledním, kdy můžeme použít systém vybírání místního poplatku za odpady jako doposud. Tento systém bude nahrazen novým typem místního poplatku, který povoluje stanovit jeho výši na základě objemu přistavených nádob, případně na základě množství či objemu vyprodukovaných odpadů.

Jisté je, že razantní zdražování čeká v nejbližších letech všechny obce a města.

Petr Kapal
starosta
Mgr. Marcela Ešnerová
místostarostka

Z činnosti zastupitelstva v uplynulém půlroce

Zastupitelstvo schválilo:

- účetní závěrku města Rožďalovice včetně výsledku hospodaření za účetní období 2019 sestavenou ke dni 31. 12. 2019. Výsledek hospodaření 7 795 873,71 Kč,
- závěrečný účet města Rožďalovice za rok 2019 a vyjádřilo souhlas s celoročním hospodařením, a to bez výhrad,
- změnu doby při přijímání prohlášení o uzavření manželství od 1. 7. 2020, oddávací dny – pátek 12–14 hodin, sobota 12–14 hodin,
- přijetí dotace od Středočeského kraje z Fondu podpory dobrovolných hasičů a složek IZS a uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace ve výši 300 000 Kč,
- smlouvu o úvěru na financování investičních aktivit města v roce 2020 ve výši 8 420 000 Kč,
- smlouvu o upsání akcií se započtením pohledávek se společností VaK Nymburk,
- přijetí dotace z rozpočtu Středočeského kraje, Fondu podpory včasné přípravy projektů EU 2021+ a NIP a uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace ve výši 200 000 Kč,
- darovací smlouvu s Linkou bezpečí, z. s., ve výši 3500 Kč,
- navýšení provozního příspěvku ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice na nákup nové interaktivní tabule v hodnotě 179 353 Kč a pojištění právní ochrany ve výši 28 900 Kč,
- vzdání se předkupního práva na pozemek p. č. 533/4 v k. ú. Rožďalovice,
- přesun finančních prostředků z mimoprovozního rozpočtu do provozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice v celkové výši 55 000 Kč,
- příkazní smlouvu s městem Městec Králové ve výši 329 800 Kč na zajištění dopravní obslužnosti ve městě,
- podání žádosti o dotaci na opravu komunikace v Podolí na Ministerstvo pro místní rozvoj,
- převedení finančních prostředků z mimoprovozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice do provozního rozpočtu do položky údržbářské práce – vymalování v mateřské škole ve výši 7400 Kč,
- převedení finančních prostředků z mimoprovozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice do provozního rozpočtu do položky údržbářské práce – natěračské práce ve výši 2900 Kč v učebně první třídy a ve výši 2900 Kč v učebně anglického jazyka,
- převedení finančních prostředků z mimoprovozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice do provozního rozpočtu do položky údržbářské práce – vymalování ve výši 26 800 Kč,
- podání žádosti o dotaci na projekt „Elektroinstalace ZŠ Rožďalovice“ na Ministerstvo pro místní rozvoj,
- dodatek č. 1 k Veřejnoprávní smlouvě č. 3/2020 o poskytnutí dotace FC Trnavan Rožďalovice (navýšení dotace z rozpočtu města na rok 2020 o 35 000 Kč na pokrytí nákladů spojených s dopravou mládeže a poplatků za energie),
- rozpočet města na rok 2021 jako přebytkový s celkovými příjmy třídy 1–4 ve výši 27 100 000 Kč, výdaji třídy 5 a 6 ve výši 26 900 000 Kč a financování třídy 8 ve výši 200 000 Kč; zastupitelstvo města dále schvaluje poskytnutí příspěvků dle návrhu rozpočtu na rok 2021 v té výši a těm fyzickým a právnickým osobám, které jsou uvedeny v tabulkové části tohoto návrhu,
- střednědobý výhled rozpočtu města na období 2021–2024,
- rozpočet ZŠ a MŠ G. A. Lindnera na rok 2021,
- střednědobý výhled rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice na období 2021–2023,
- plán inventur na rok 2020,
- podání žádostí o dotaci na projekty stavebních úprav místních komunikací v Rajmanově, Vodičkově a Školní ulici na Ministerstvo pro místní rozvoj,
- obecně závaznou vyhlášku č. 2/2020, která navyšuje místní poplatek za svoz komunálních odpadů, a to na 950 Kč za poplatníka, a ruší dřívější osvobození a úlevy,
- nový ceník nájmu hrobového místa a služeb s ním spojených místního hřbitova.

Zastupitelstvo se zavazuje:

- v rámci projektu „Pořízení dopravního automobilu pro JSDH Rožďalovice“ dofinancovat rozdíl mezi celkovou cenou a poskytnutou dotací do plné výše z vlastních zdrojů.

(*red*)

V uplynulých třech měsících docházelo v ČR k dalšímu nárůstu počtu lidí, u kterých byla zjištěna nákaza virem SARS-CoV-2. Narůstala i čísla, udávající denní počet hospitalizovaných, či zemřelých s onemocněním covid-19.

Ke kulminaci došlo v poslední říjnové dekádě, kdy denní nárůst nakažených opakovaně přesáhl 15 tisíc lidí. Se začátkem listopadu dostalo smutný rozměr slovní spojení předsedy vlády „best in covid" – podle počtu úmrtí pacientů s uvedeným koronavirem na 100 tisíc lidí bylo Česko první na světě! Do Vánoc u nás s covidem zemřelo již více než 10 tisíc lidí (vývoj je možno sledovat na: onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19). Dne 16. listopadu představil nový ministr zdravotnictví Jan Blatný protiepidemický systém (PES).

I v našem městě tedy aktuálně platí nouzový stav a z něj vyplývající, často se měnící nařízení, omezené služby, částečná distanční výuka ve škole apod. K dnešnímu dni (20. prosince) bylo na Nymbursku celkem zjištěno více než 5 300 případů onemocnění, z toho 88 pacientů zemřelo. V našem městě je aktuálně registrováno 81 případů, v prosinci bylo zaznamenáno více případů v Domově. Předpokládá se však ještě, podobně jako v celé ČR, další zhoršení situace.

Jiří Rejsek

V polovině prosince byl z důvodu karantény uzavřen městský úřad, veřejné zastupitelstvo, konané 16. prosince, vedl starosta Petr Kapal online. Od 18. prosince opět platí zákaz nočního vycházení

Deštivý podzim, Vánoce na blátě

Počátek října se ohlásil teplotami doznívajícího babího léta (ještě v sobotu 3. října ukázal teploměr téměř letních 24 °C), avšak hned následující týden byl sychravý s občasnými přeháňkami (během této první dekády spadlo celkem 14,5 mm srážek). Teploty byly sice průměrné, ale vítr a déšť pocitovou teplotu o několik stupňů snižoval, topná sezona se tak zkraje října rozjela už naplno.

V dalším týdnu se ochladilo a objevil se znovu déšť (13. a 14. října napršelo 18 mm srážek). Mírné oteplení v týdnu od 20. října dalo zejména v odpoledních hodinách vzpomenout na doznívající babí léto, přesto byl však charakter počasí již veskrze podzimní s četnými mlhami a nízkou oblačností, která se většinou nerozpouštěla, takže jsme si sluníčka už příliš neužili. Výjimkou byl víkend (24. a 25. října), který byl posledním záchvěvem babího léta. Konec měsíce byl opět sychravý a deštivý, během posledních pěti říjnových dnů napršelo 22 mm. Úhrn srážek za říjen byl v součtu o třetinu vyšší, než je dlouhodobý srážkový normál pro tento měsíc.

Ani první listopadová neděle se neobešla beze srážek (8 mm), teplotně byl však počátek listopadu nadprůměrný (2. 11. jsme zaznamenali 19 °C, další den pak ještě 16 °C). Inverzní charakter počasí (mlhy a nízká oblačnost) přinesl ochlazení, v noci se objevily první přízemní mrazíky. Slunných dnů již bylo pomálu, nadprůměrné teploty jsme zaznamenali o státním svátku v úterý 17. listopadu a o den později, kdy bylo téměř po celý den i slunečno. Po zbytek listopadu pak víceméně panoval inverzní charakter počasí s občasným mrholením (v úhrnu srážek zanedbatelným), v noci se začaly teploty dostávat stále častěji i pod bod mrazu.

Začátek prosince nepřinesl v počasí zásadní změnu, ve čtvrtek 3. prosince sice napadlo několik centimetrů sněhu, ten však hned následující den roztál. Oteplení s sebou přineslo i čerstvý vítr, který tak snižoval pocitovou teplotu i o několik stupňů. Další dva týdny byly sice podmračené, ale obešly se beze srážek. Bílých Vánoc jsme se nedočkali ani letos, zato deště ano, ve dnech 22. a 23. prosince napršelo 14 mm a teploty vystoupaly ke 12 °C.

Po Štědrém dnu se nejprve ochladilo, zkraje posledního prosincového týdne pak teploty sice vyšplhaly k 9 °C, ale byly doprovázeny silným větrem. Poslední dva dny roku 2020 vítr zeslábl a prosluněná odpoledne vybízela k příjemným procházkám do přírody.

Viktor Dobrev

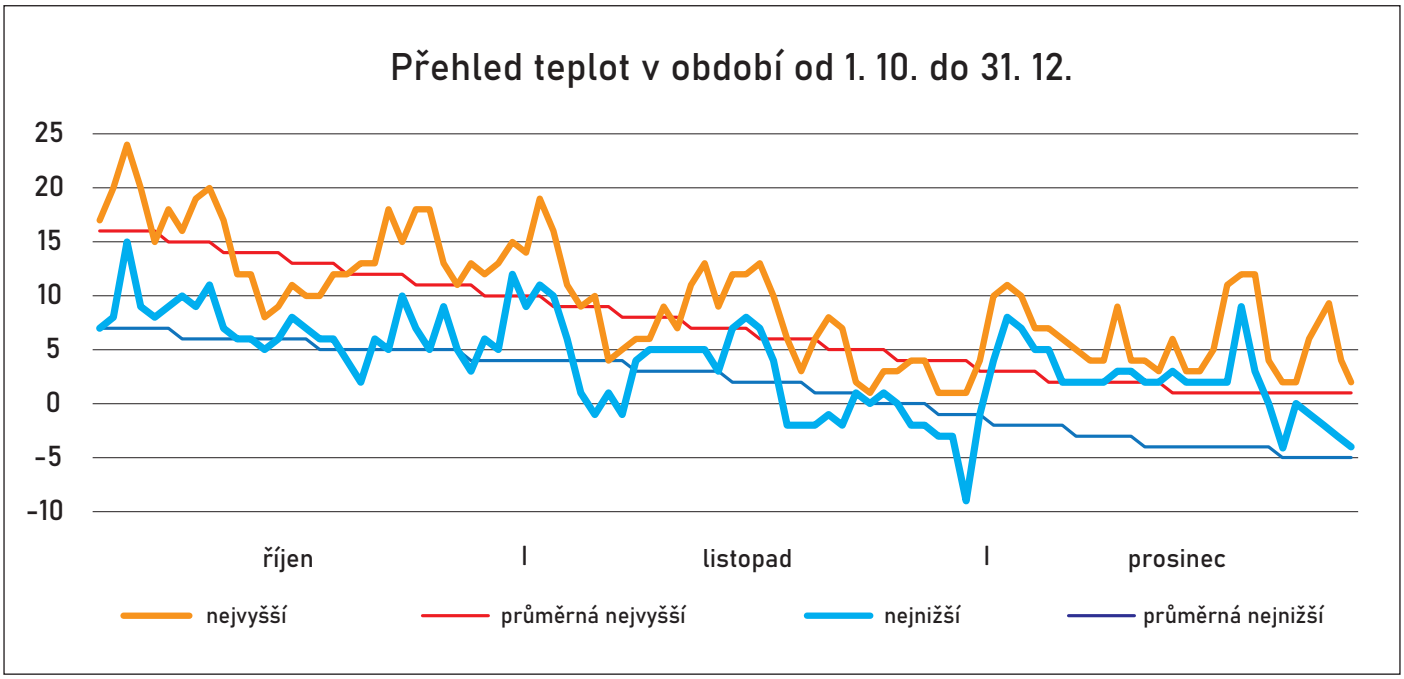

Zdroj teplot: AccuWeather.com

V pondělí 19. října slovili rybáři Bučický rybník

V sobotu 31. října pak proběhl výlov rybníka Zrcadlo v nedalekém Mlýnci

Začátkem prosince byla osázena ulice Československých legií stromořadím třešně pilovité, u Sokolského hřiště byly vysazeny dva javory Freemanovy **(více na s. 20)**

Rozsvícení stromečku na Staré Hasině

Rok se s rokem sešel a máme tu opět nejkrásnější svátky v roce a s nimi spojené zvyklosti.

Letos ovšem poznamenané koronavirovou pandemií. V souladu s nařízenými opatřeními se v podvečer 4. prosince sešli obyvatelé Staré Hasiny u smrčku u dětského hřiště, aby pokračovali v loňském roce založené tradici – rozsvícení vánočního stromku. Samotnému rozsvícení předcházely odpolední přípravy. Těch se aktivně účastnil Štěpánek Indrák, který především dohlížel na správné rozmístění ozdob a světel na stromku.

Po 17. hodině se z rozhlasu rozezněly vánoční koledy (opět děkujeme městskému úřadu za spolupráci) a stromeček byl slavnostně rozsvícen.

Letos však přítomné děti čekalo ještě jedno velké překvapení – přímo z pekla je navštívila čertice. Kvůli pracovnímu vytížení ji nedoprovázel Mikuláš, ale pouze milý andílek. Děti byly většinou hodné a ty, co nebyly, slíbily, že se v příštím roce určitě polepší, proto všechny dostaly balíček s dobrotami.

Příjemná přátelská atmosféra panovala po celou dobu setkání a nakonec se všichni spokojeně rozešli do svých domovů.

Marcela Jelínková

Městský úřad tímto děkuje manželům Marii a Josefu Vaňkovým z Hasiny, kteří letos věnovali městu vánoční strom

Vážení a milí čtenáři Rožďalovicka, bohužel se nacházíme uprostřed koronavirových opatření, která nám neumožnila tradiční, pro nás velmi milé, předvánoční setkání ve škole. Rozhodli jsme se s Vámi podělit nejenom o náš předvánoční školní život alespoň prostřednictvím webových stránek, kde můžete sledovat aktivity a činnosti žáků v naší škole.

Letošní rok přinesl změny v režimu každého z nás a velmi zasáhl i žáky, rodiče a celou naši školu. Nejen na jaře, ale i na podzim jsme velmi rychle přešli k distanční výuce „face to face“. Vážím si práce všech učitelů a zaměstnanců naší školy, která nikdy nekončí, vážím si jejich obětavosti a obrovské profesionality. Koronavirové období nás prověřilo a potvrdilo mimořádné hodnoty, které naše škola má. Stáli jsme opravdu a bez nadsázky v první linii. Naším cílem bylo v době uzavření škol podpořit zaměstnance nejenom Domova Rožďalovice, ale i lékaře, sestry a všechny rodiče, kteří jsou součástí záchranného integrovaném systému. Ve spolupráci s krajem a naším zřizovatelem, městem Rožďalovice, jsme se stali školou „spádovou pro integrovaný systém“. Naše škola byla zařazena do systému škol, které zůstaly po celou dobu otevřené pro děti rodičů, kteří pracovali v první linii. I v době uzavření škol a distanční výuky naši pedagogičtí pracovníci nejenže vyučovali online, ale denně také prezenčně učili děti, které rodiče vozili do naší školy ze Středočeského a z Královéhradeckého kraje. Poskytovali jsme jim veškerý servis. Mimo výuku ve třídách pro ně fungovala i družina a školní kuchyně. Mateřská škola byla také otevřená a přístupná všem dětem.

Systém distanční výuky v žádném případě nemůže nahradit výuku prezenční, ale na druhou stranu je to dobrá zkušenost, která všechny v určitých oblastech „posunula dál“. Byla to obrovská výzva pro učitele, asistenty, žáky, ale i pro rodiče. Všichni jsme získali nové znalosti v oblasti ICT, osvojili jsme si nové kompetence, schopnosti a hodnoty, které jsou důležité nejenom pro vzdělání, ale i pro náš osobní život. Vnímám u všech větší ohleduplnost, zodpovědnost, samostatnost a velmi mě těší, že se důrazně posílila i mezigenerační solidarita.

Za celý pedagogický sbor i zaměstnance školy chci poděkovat všem rodičům, přátelům školy, a především našemu zřizovateli městu Rožďalovice za jejich podporu. Velmi oceňujeme, že v této nelehké době školu podpořili i dárci ze strany rodičů. Získali jsme dezinfekční prostředky, kancelářské a výtvarné potřeby, velké množství drobného sportovního náčiní a stovky roušek.

Velký respekt máme k rodičům, kteří podporují své děti a maximálně spolupracují se školou. Ceníme si jejich přístupu, trpělivosti a času, který věnují školním povinnostem, jež nedobrovolně spadly na jejich bedra. Společně s celým pedagogickým sborem děkujeme za pomoc při vzdělávání jejich dětí.

I když tento rok přinesl mnoho stresu, na druhou stranu jsme zažili při online výuce i hodně humoru a vtipných situací. Odhalená „napovídající“ babička přinesla jako omluvu „za nesportovní chování“ koláč, během literární výchovy se do debaty o knihách zapojili nejenom žáci, ale i mnozí rodiče, mnoho rodin se těšilo a společně s dětmi zapojovalo do vaření dobrot v hodinách pracovních činností a výchovy ke zdraví. A mohla bych ještě dlouho pokračovat. Kolegové velmi kvitovali přístup většiny rodičů, kteří se do výuky aktivně zapojovali, komunikovali s učiteli a mnoho z nich opravdu upřímně děkovalo za výuku dětí, když si sami vyzkoušeli, jak je to náročné.

Pevně věřím, že návrat k normálnímu životu nastane brzy a my se budeme moci s Vámi, čtenáři Rožďalovicka, ale i s rodiči a příznivci naší školy potkat osobně a radovat se společně z toho, že už je vše za námi.

Nezbývá než Vám všem popřát alespoň touto formou do nového roku hlavně pevné zdraví, štěstí a jen samé radostné zprávy. Ať se Vám daří!

Mgr. Iveta Klímová
ředitelka školy

Výuka ve škole probíhá v rouškách (1. třída)

Poslední vánoční besídka deváťáků na naší škole

Příběhy našich sousedů aneb co na internetu nenajdete

Jak se stane, že žáci naší školy napíší a vydají knihu? Prostě se sejdou okolnosti. V hodině literatury jsme probírali téma „Jak se dělá kniha“ a zkusili si sestavit knihu ze slohových prací žáků. Moc nás to bavilo a najednou se z úst jednoho z nich ozvalo: „Paní učitelko, to bysme mohli napsat vopravdovou knihu.“

No a druhá okolnost – Místní akční plán (MAP) finančně podpořil tento náš projekt v rámci výzvy „Chceme zlepšit místo, kde žijeme“.

Do projektu jsme se zapojili v říjnu 2019. Nejdříve jsme v hodině literatury diskutovali, jak by měla být naše kniha zaměřená. Rozhodli jsme se sepsat příběhy rodinných příslušníků nebo blízkých lidí našich žáků.

Každý žák oslovil svého vypravěče a jeho příběh společně sepsali. V hodinách literatury jsme si průběžně příběhy četli a utvářeli jejich korekce.

V březnu naši práci přerušil koronavirus. Od 14. března do konce školního roku výuka ve škole neprobíhala a pokračování práce na knize se muselo přesunout na září 2020. S novým školním rokem jsme odstartovali i přípravu naší knihy. Vybírali jsme dobové fotografie zapůjčené panem Ing. Pavlem Hančarem do knižní přílohy a opět nás přerušil koronavirus. Uspořádání a konečnou verzi knihy jsme už řešili online.

V našem plánu bylo navštívit Muzeum a knihařskou dílnu Jendy Rajmana v Rožďalovicích, kde nám naši knihu svázali. Těšili jsme se, že budeme přítomni tomu, až paní Diana Motyčková bude s našimi výtisky pracovat.

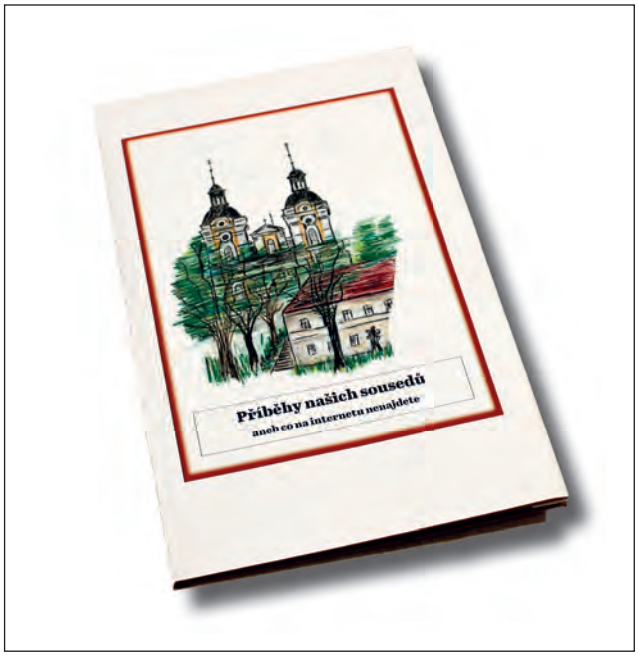

Škoda. Ale nevadí. Jsme dohodnutí, že dílnu navštívíme hned, jakmile to bude možné.

Těšíme se i na to, že uspořádáme slavnostní křest knihy. Plánujeme na něj pozvat naše vypravěče, rodinné příslušníky, spolužáky, představitele města a MAPu, ale i veřejnost.

Těšíme se s Vámi na viděnou při křtu naší knihy.

Mgr. Dana Vajskébrová
učitelka Čj a Vv

Rok 1980

Doba od konce 60. až zhruba do poloviny 80. let bývá historiky označována jako tzv. normalizace, nebo také období nehybnosti. Samotný režim pak na počátku 70. let začal pro každodenní realitu razit pojem „reálný socialismus“ coby protiklad k „demokratickému socialismu“, což bylo heslo roku 1968. Komunistická strana Československa (KSČ) si byla dobře vědoma skutečnosti, že po srpnové okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy těžko může od občanů očekávat bezmeznou víru ve světlé zítřky a nadšení pro budování socialismu, když navíc korigovala svou někdejší tezi z počátku 60. let o tom, že „ještě naše generace bude žít v komunismu“.

Nyní prohlašovala, že komunismus a bezstřídní společnost je hudbou vzdálené budoucnosti, jíž se nedožije nejen současná generace, ale ani děti jejich dětí, a proto se zaměřila na zlepšování stávajících materiálních podmínek obyvatelstva, přičemž začala zcela otevřeně prosazovat konzumní způsob života společnosti (tak typický pro kapitalistické státy západního světa) a vsadila také na sociální jistoty.

Od občanů však režim i nadále vyžadoval poslušnost ve smyslu povinné účasti na různých dobových oslavách či manifestacích, vyjadřujících mu podporu, na oplátku pak lidem nabídl vcelku slušnou životní úroveň za předpokladu, že se zdrží jakýchkoliv veřejných kritických výhrad vůči politice KSČ a budou k režimu alespoň navenek zcela loajální. Co si občan skutečně myslel, bylo režimu ukradené.

Je třeba otevřeně říci, že životní situace se během 70. a 80. let u většiny společnosti skutečně zlepšila. V místních podmínkách můžeme třeba vyjít z údajů ze sčítání domů a osob v naší obci – v porovnání s rokem 1970 se kupř. ztrojnásobil počet domů, které měly zavedeno ústřední topení, více než dvojnásobně vzrostl počet domů s koupelnou, domácnosti byly také častěji vybaveny chladničkou – téměř 100% nárůst, a zatímco v roce 1970 vlastnilo automobil 60 občanů, o deset let později už bylo v Rožďalovicích 208 vlastníků aut.

Komunistický režim také začal výrazně podporovat mladé rodiny s dětmi, což se mu díky štědrým novomanželským půjčkám dařilo. Babyboom první poloviny 70. let je tak výstižně označován termínem „Husákovy děti“.

O tom, jaký byl život v roce 1980 v naší obci, se více dozvíme ze zápisů kronikáře Jaromíra Sládka.

Změny a události ve světě i doma

Tento rok přinesl významné změny ve světovém dění i u nás. V Moskvě probíhaly v červenci olympijské hry velmi úspěšně přes bojkot, který vyhlásily USA a některé západní státy. Mezi účastníky z 81 zemí dosáhli zde naši sportovci pěkných výsledků, např. zlatou medaili ve vzpírání vybojoval nymburský sportovec Ota Zaremba. Dále pokračovaly lety sovětských kosmonautů za účasti kosmonautů ze spřátelených zemí. V květnu zemřel významný politik, předseda SKJ a předseda presidia SFRJ Josip Broz Tito. Dlouhodobé ozbrojené srážky mezi Iránem a Irákem přerostly v září ve válečný konflikt. Na listopad připadly v USA prezidentské volby, ve kterých zvítězil kandidát republikánů Ronald Regan. Velké škody polskému národnímu hospodářství způsobily časté stávky, organizované od srpna tzv. nezávislými odbory Solidarita. V této souvislosti byl uvolněn z funkce prvního tajemníka ÚV PSDS Edvard Gierek a nově zvolen Stanislav Kania. Vývoj událostí v Polsku pokračuje.

Pro naši republiku byl rok 1980 rokem 35. výročí vyvrcholení národně osvobozeneckého zápasu našeho lidu a osvobození Československa Sovětskou armádou. Od loňského roku probíhaly přípravy k Československé spartakiádě, které vyvrcholily velkolepým vystoupením na Strahově koncem června. Nácvik se konal v Rožďalovicích na ZŠ a v TJ Sokol a skončil účastí několika složek na vystoupení v Praze. Poslední rok šesté pětiletky se stal zároveň i rokem hodnocení dosavadních výsledků dosažených v plnění volebního programu. Podle slov generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta republiky soudruha Gustava Husáka v novoročním projevu můžeme hledět vstříc novému desetiletí s důvěrou a optimismem.

Výstavba v obci

Na plenárních zasedáních MNV byli občané seznamováni s výstavbou v obci a s celkovým zlepšováním životního prostředí podle volebního programu a se všemi problémy týkajícími se života občanů. Od září byla vybudována a dána do provozu nová ulice za lékárnou (*dnešní Školní*) ve směru ke smíšené prodejně jako náhrada za dřívější „uličku“, která nevyhovovala ani chodcům, natož vozidlům. Po dokončení kanalizace byla upravena a zcela otevřena ulice Horákova. Demolicí bývalého chudobince a domku vedle radnice byly získány nové prostory, které budou účelněji využity. Budova radnice byla omítnuta a opravena. Pokračovaly práce na čističce odpadních vod, dále na objektu školy v Proseči pod Ještědem, která byla dána od června do provozu. Po celý rok probíhaly dokončovací práce na zdravotnickém středisku. Pokračovala také individuální bytová výstavba.

Na plenárním zasedání MNV 26. června obdrželi za organizátorskou a řídící práci při výstavbě čestná uznání MNV a ONV občané: František Kořínek st., Vladimír Lacina a Karel Meloun.

Protest velvyslanectví USA

Z veřejné schůze KSČ, která se konala 25. března za účasti zástupců z OV KSČ byl odeslán velvyslanectví USA v Praze protestní dopis rožďalovických občanů proti rozmístění raket v západní Evropě. K mezinárodní situace promluvil na schůzi ve svém referátu ředitel ZŠ s. O. Suchoradský. Kulturní pořad připravil pěvecký kroužek školy.

Pamětní síň

Rožďalovickou pamětní síň převzalo do své správy Oblastní muzeum v Poděbradech. Vedoucí síně s. František Hazdra je dobrovolným pracovníkem muzea.

Místní kino

Stále zlepšuje prostředí, např. výměnou starých křesel za čalouněná, pokrytím podlahy, zlepšením zvuku aj. Ve své kategorii získalo kino opět 1. místo v okrese, a to již po třetí. Pracuje s mládeží, v listopadu pořádá festival dětského filmu, v červnu filmové rozloučení se školou a pravidelně jednou za měsíc promítá školní filmy. Pro důchodce byl zdarma promítnut film 15. října. V září byla zde premiéra filmu Brontosaurus, jehož režisérka soudružka Věra Šimková-Plívová a další delegáti československého filmu uspořádali u nás velmi úspěšnou besedu s diváky. Přesto nastal pokles návštěvnosti, za rok mělo kino 7203 návštěvníky.

Mateřská škola

V současné době plně využívá nového areálu. Děti jsou přijímány do třech odděle-

V čele s KSČ, v bratrském spojenectví se Sovětským svazem a socialistickými státy za další rozvoj socialismu v naší vlasti!

Komunistická strana Československa, místní národní výbor a místní výbor Národní fronty v Rožďalovicích

Vás upřímně zvou na všechny akce

MÁJOVÝCH OSLAV 1980

PROGRAM:

21. dubna 1980	19.00 hodin	– Veřejné plenární zasedání MNV v hotelu Záložna
25. dubna 1980	7 - 18 hodin	– Směna NF a NV - započetí úklidu
26. dubna 1980	7.00 hodin	– Směna NF a NV - dokončení úklidu, odvoz smetí, akce „Z" sraz účastníků před MNV
28. dubna 1980	13.00 hodin	– Beseda se s. Vyhnánkovou „Z Buzuluku do Prahy" ve střediskové knihovně
30. dubna 1980	20.00 hodin	– Pálení mírových ohňů
1. května 1980	8.00 hodin	– Budíček místním rozhlasem
	8.30 hodin	– Řazení prvomájového průvodu na náměstí
	9.00 hodin	– Odchod prvomájového průvodu na hřiště TJ Sokol
	9.30 hodin	– Májová manifestace
	10.00 hodin	– Veřejné vystoupení skladeb ČS 1980
2. května 1980	20.00 hodin	– Májová veselice v sále Radnice
3. května 1980	19.00 hodin	– Kino - Hledám svou píseň, o ženě, která poznala rub a líc velké popularity - sovětský film, mládeži přístupný
8. května 1980	15.00 hodin	– Běh vítězství, Memoriál Václava Taraby
	19.30 hodin	– Koncert dechové hudby na náměstí
	20.00 hodin	– Řazení lampiónového průvodu k pomníku padlých a hrobu rudoarmejců
	20.30 hodin	– Odchod lampiónového průvodu k pomníku padlých a hrobu rudoarmejců, položení květů, uctění památky, projev
14. května 1980	13.30 hodin	– Soutěž v recitaci mládeže v sále hotelu Záložna
17. května 1980	19.00 hodin	– Kino - Stíhán a podezřelý, drama muže na útěku - český film, mládeži přístupný
19. května 1980	19.00 hodin	– Přehlídka celoroční práce pěveckého souboru a sólistů a vítězů soutěží v sále hotelu Záložna

---

Přivítejme společně tyto slavné dny úklidem, upraveným prostředím, realizací volebního programu, účastí a zvýšenou aktivitou.

Sčt 21 Nymburk

Dobová pozvánka na májové oslavy

ní od 2 let, je zavedena také předškolní výchova a příprava do 1. třídy. O děti pečuje šest pedagogických a pět provozních pracovnic. Jedno oddělení nejmladších dětí je umístěno mimo budovu MŠ v sousední obytné budově Domova důchodců.

Základní škola

Základní devítiletá škola se postupně přeměňuje na školu základní. V letošním školním roce nastoupili poprvé žáci 4. třídy na 2. stupeň základní školy, která bude osmiletá. V roce 1979/80 měla škola celkem 235 žáků. Z 9. a 8. třídy vyšlo 32 žáků, z nich 10 bylo přijato na střední a odborné školy (do gymnázia v Nymburce 7 žáků), ostatní nastoupili do učebních oborů podle zájmu.

Ve školním roce 1980/81 nastoupilo do deseti tříd 270 žáků. Do Rožďalovic bylo přeřazeno 26 žáků z Loučeňska (ze Seletic). Vzhledem k havarijnímu stavu byla loučeňská škola uzavřena. Tomu musely být přizpůsobeny i dopravní spoje ČSAD. Pro dopravu školní mládeže byl vyčleněn zvlášť autobus. Na ZŠ vyučuje 15 pedagogických pracovníků, provozní zaměstnanci jsou tři, ve školní kuchyni čtyři. Školní družina mládeže má dvě oddělení a dvě vychovatelky. Vedoucí vychovatelkou je soudružka Vlasta Koňáková. Nově nastoupila na školu soudružka Milena Rybínová z Loučeně. Do důchodu po 27 letech práce ve škole odešla soudružka učitelka Věra Šebestíková, nastoupila po prázdninách na ZŠ v Hrubém Jeseníku, kam dojíždí. Skupinový vedoucí Pionýrské organizace (PO) soudruh Kamil Janiš odešel do Nymburka jako funkcionář okresní rady PO.

ZŠ si udržuje dobrou úroveň jak ve výchově, tak ve výuce. Plně se zapojuje do veřejného života a stále zlepšuje materiální podmínky pro naukovou i zájmovou činnost žáků. Od září byly dány do užívání žákovské šatny, buduje se vzorné školní hřiště. Po adaptaci školy v Proseči po Ještědem je tento objekt pro lyžařský výcvik a školu v přírodě zcela připraven.

V zimě postihla školu havárie kotlů ústředního topení. Pravidelné vyučování započalo opět až po třech týdnech, kdy byla oprava dokončena.

Zájmová činnost se rozvíjí v pěveckém, šachovém, rybářském, plaveckém, fotografickém a modelářském kroužku.

V tomto roce se škola věnovala plně nácviku na celostátní spartakiádu, které se zúčastnilo 80 žáků v 5 skladbách. Vystoupili v místě, v okrese a se dvěma skladbami také na Strahově.

V roce 1980 byl zbourán dům čp. 91, později na jeho místě vznikla nová přístavba radnice. Snímek pochází z doby nedlouho před demolicí

TJ Sokol

Za předsedu organizace byl zvolen s. Milan Boudný. TJ Sokol žila také přípravou na spartakiádu a nacvičovala příslušné skladby, s kterými vystupovala nejen v okrese, ale též na spartakiádě v Praze.

Významnou činnost vyvíjela TJ v šachovém kroužku. O sobotách a nedělích se účastní turnajů v různých místech. Zde v Rožďalovicích organizuje společně se školou za vedení soudruha ředitele Suchoradského „turnaj špuntů“. Letošní účast byla rekordní – 235 dětí z celé republiky. Nejvzdálenější výprava byla z družební školy v Košicích. Nejobětavějším a nadšeným propagátorem a cvičitelem této ušlechtilé hry je právě s. Oldřich Suchoradský.

Turistický oddíl se účastnil dálkových pochodů a sám organizoval pochod „Krajem G. A. Lindnera“. I letos uspořádala TJ kurs tance a společenské výchovy mládeže.

Hvězdicová štafeta

7. června probíhala městem štafeta k 35. výročí osvobození naší vlasti a na počest Československé spartakiády. Pozdravné stuhy předali zástupci MNV v TJ z Rožďalovic a okolí na náměstí.

Socialistický svaz mládeže

V únoru nastoupil do funkce předsedy místní skupiny SSM soudruh Ing. Milan Uher. Jako klubovna byla poskytnuta skupině SSM místnost v domku v Tyršově ulici. Počet členů skupiny je 55.

Pionýrská organizace SSM

V dubnu vykonali žáci 3. třídy slavnostní slib v Domě československých dětí na Pražském hradě za doprovodu skupinového vedoucího s. Kamila Janiše a třídní učitelky s. Ludmily Antošové. Odpoledne se zúčastnili divadelního představení.

JZD „6. květen“

Závislost zemědělské výroby na počasí a dalších přírodních podmínkách se letos projevila velmi výrazně. Celý rok lze charakterizovat jako studený a vlhký. Jarní práce se proto opozdily, ještě kolem 20. května se dostavily přízemní mrazíky, které trvaly téměř celý týden. Měly špatný vliv na vývoj kultur, částečně musela být zaorána například cukrová řepa. Po krátkém, teplém a suchém období na konci května a začátkem června, které však stačilo, aby se rychle rozmnožily mšice a housenky, následovalo opět studené a vlhké počasí, v červenci a srpnu často pršelo za doprovodu vichřic, v polích a na lukách byla místy úroda zaplavena. Žňové práce začaly teprve koncem července a protáhly se až do začátku září, neboť obilí dozrávalo velmi nestejně. Sklízelo se sedmi družstevními kombajny.

Z celkové plochy 357 ha oseté cukrovkou bylo 17 ha zaoráno.

V živočišné výrobě se JZD se státní dodávkou mléka a masa vyrovnalo dobře.

Ovoce, zelenina

Druhy zeleniny náročné na teplo daly v tomto roce slabou úrodu: okurky, rajčata. Také vlašské ořechy utrpěly chladem, nevyzrály, skořápky byly měkké, nazobávaly je sýkory. Ostatního ovoce se urodi-

lo nestejně podle míst, pozdě dozrávalo a rychle podléhalo zkáze. Totéž platilo o cibuli a bramborách ukládaných na zimu. Nepříznivý rok měli také včelaři, museli přikrmovat, poklesl počet včelstev. Zato houby rostly v průběhu celého roku v různých druzích velmi hojně.

SČÍTÁNÍ DOMŮ A OSOB

Prováděli je sčítací komisaři podle stavu z 31. října v určených obvodech.

Celkovou sumarizací byl pověřen soudruh František Hazdra. Sčítáním byl podchycen nejen počet obyvatel a domů, ale také současné vybavení a zařízení domácností koupelnami, vodovodem, ústředním nebo etážovým topením, chladničkou, automatickou pračkou, televizorem barevným i černobílým, automobilem. Výsledky sčítání v obvodu MNV Rožďalovice zahrnují Rožďalovice, Hasinu, Ledečky, Podlužany, Podolí, Viničnou Lhotu, Zámostí.

Počet obyvatel celkem – 1 798, počet domů celkem – 629.

Zařízení a vybavení domácností: koupelna (356), vodovod (374), ústřední a etážové topení (192), chladnička (477), automatická pračka (105), televizor barevný (22), televizor černobílý (331), automobil (208).

SOCIÁLNÍ PÉČE

Komisi MNV a Sboru pro občanské záležitosti přísluší např. doplňková péče o důchodce, jako nákup potravin, částečná úhrada za stravování, finanční podpora, rekreace. Pro 25 důchodců jsou vydávány obědy. Dne 4. března byl otevřen Klub důchodců v místnosti vedle Radnice na náměstí. Beseda s důchodci se konala v říjnu, v Měsíci úcty ke starým občanům.

PŘÍRODNÍ JEVY A ZAJÍMAVOSTI

Rozvodnění řek začátkem února u nás minulo bez následků dík nedávnému pročištění toku Mrliny až k Novým Zámkům. Záplavy se opakovaly v první polovině října.

Prudký vítr od severozápadu přihnal sněhové mraky z 19. na 20. dubna, hustě sněžilo, přes dnes však sníh roztál.

Dne 28. května padal „žlutý déšť“ od pylu kvetoucích jehličnatých stromů na Českomoravské vysočině. I v našem kraji vykvetl kdejaký jehličnan a nasadil bohaté šišky. Tento úkaz byl nazván „rostlinným výbuchem“.

Holožír na dubech v lese a na jabloních v alejích u silnic způsobilo přemnožení škůdců za suchého a teplého krátkého období koncem května a začátkem června.

Vichřice 21. srpna nadělala škody na ovoci a v lesích polomy.

Čapí pár se vrátil na staré hnízdo v Obůrce koncem března, vyvedl 3 mladé a odletěl koncem srpna. Na Holském rybníku se uhnízdil pár labutí, který měl 5 či 6 mláďat. Přesný počet se nedal určit, protože labutě už zdálky útočily na každého, kdo se přiblížil.

Zima nastoupila hned od 1. listopadu s mrazy a sněhem, vydržela větší část měsíce jen s krátkým oteplením a pokračovala také v prosinci, kdy teploty klesaly na -17° až -19 °C. Před Vánocemi se oteplilo a svátky až do Nového roku byly beze sněhu.

Připravil Viktor Dobrev

Pohlednice Rožďalovic z počátku 80. let

Zapomenuté knižní poklady

Portál OperaPlus je nejnavštěvovanější a největší web v České republice zaměřený na hudbu a příbuzné žánry s návštěvností přes 500 000 uživatelů ročně a archivem čítajícím přes 14 000 článků si již léta drží suverénní pozici jedničky ve svém oboru. Součástí tohoto archivu je i soubor „Zapomenuté knižní poklady“, kde vedle recenzí na díla předních světových skladatelů a interpretů se objevuje i jméno Josefa Horáka.

O životopisu a koledách Josefa Horáka jsme se již zmiňovali několikrát. Dnes si povíme o jeho sbírání různých příběhů, které převyprávěl, a to nejen o „horských poudačkách“, ale i o tom, co se stalo v Rožďalovicích.

Josef Horák pročítá své texty

Hlas ze záhrobí

Z patnácti hostinců, které v 90. letech v městečku Rožďalovicích, v jižním cípu jičínského okresu byly, byl nejživější hostinec „Na vinárně“. Byl panský, a proto ho navštěvovali lobkovičtí úředníci z velkostatku a cukrovaru, lesníci, správcové okolních dvorů, stálými hosty byli i místní starý pan děkan s oběma kaplany, městský lékař Dr. Pluhař a členové pěveckého spolku. Bývalo tu hodně veselí a zpěvu, v létě na zahradě, v zimě uvnitř. O politiku se tehdy příliš nestarali.

V těch létech přinesla plátenice Janovská z Jilemnice do našeho městečka novinku: spiritismus. Kupodivu našel tu stoupence, hlavně v Trnavské ulici [*dnešní Revoluční – pozn. red.*]. Po městečku se začalo mluvit o „duchařích“ a „mediánech“. Také „Na vinárně“ o tom živě vykládali. Někteří byli proti, jiní ale připouštěli a věřili, a tu se někdy pohádali tak, že si slibovali už o tom nezačínat. Ale sotva se sešli, začínalo se znova.

A tak jednou – už v náladě – si ujednali, že kdyby někdo (nedej pánbůh) odešel na onen svět, že podá ostatním zprávu, jak to tam vypadá. Řeč se mluví, pivo se pije, přišly jiné události. Ale tu se stalo, že se roznemohl věrný člen této společnosti, starý pan učitel Novák a doktor Pluhař ho pečlivě ošetřoval až do smrti. Proti věku není léku, a tak mu kamarádi pěvci naposled zazpívali „Sladce spi!“ a „Na shledanou!“. Po pohřbu všichni v hospodě vzpomínali na milého nebožtíka, až se doktor Pluhař poťouchle zeptal děkana:

„Tak co, jemnostpane, Novák ještě nepsal?“

„A co se s tím obracíte zrovna na mě?“ durdil se děkan.

„No jemnostpane, já myslel, že máte přímější spojení se záhrobím,“ bránil se doktor. Přešlo se přes to, ale doktor se ptával častěji, až se starý děkan rozhněval a celý měsíc do hospody nepřišel. Kaplani vyprávěli, že s ním doma není žádná řeč a že jenom bručí. Proto se všichni podivili, když se po čase děkan zase objevil a hned ve dveřích hlásil:

„Tak Novák už pánové psal!“

„A co psal jemnostpane?“ volali všichni. Ale pan děkan si dal na čas, složil před sebe kapesník a pikslu se šňupacím tabákem, počkal si na pivo, důkladně se napil a pak teprve spustil:

„Tak starý Novák píše, že přišel hned k nebeské bráně. Tam ho svatý Petr přivítal a nic se nedivil, poněvadž věděl, že očistec mají učitelé už na zemi, a proto po smrti hned přijdou do nebe, jak to zpívá stará písnička:

‚Učitelové, když umřou,
hnedky před trůn boží přijdou,
andělé je přivítají,
vítáme vás kamarádi…‘

Petr jenom Novákovi řekl, že ho musí pro pořádek zapsat a začal listovat v ohromné knize (teď se děkan důkladně napil a šňupl), jezdí prstem z řádku na řádek, mračí se a obrací se k Novákovi:

‚To se mi ještě nestalo, Nováků tu mám na osm tisíc, ale Novák učitel z Rožďalovic tu není. Pojďte a pomozte mi hledat, já vezmu pravou a vy levou stránku!‘ Hledají, ale marně. Petr povídá ustaraně:

‚To je poprvé něco takového, jděte se zeptat do pekla, jestli tam přece jen nepatříte! Novák na to, že neví, proč by musel do pekla, když nic strašného neudělal. Ty pohlavky klukům a nějaký ten výprask rákoskou byl jen k jejich dobru. Aby se nějak už usadil, šel se do pekla podívat.‘

Všichni čekají, co bude dál – zase šňupeček a napití piva:

„Jak čerti viděli Nováka u brány, strašně se polekali, jak by ne, první učitel v pekle! Rychle zavolali šéfa Lucifera, ale ten také nevěděl kudy kam, a tak byl samý kompliment, pane učiteli sem, pane učiteli tam a nakonec, že ho provede po pekle. Přijdou do prvního sálu, tam bylo 64 řad a v každé řadě 64 kotlů, vařící voda, olej a síra, řev a proklínání zatracenců. Lucifer k tomu vykládá:

‚V prvním sále jsou vrazi, v druhém paliči, ve třetím lichváři, ve čtvrtém klepny…‘, ale když viděl, že se Novákovi obrací žaludek, tak dobrácky povídá:

‚Víte, pane učiteli, k nám rozhodně nepatříte a sám uznáte, že kvůli jednomu učiteli se nepustím do takové nákladné investice, jako je sál s tolika kotli! Vraťte se

do nebe, Petr už je starý, jistě to popletl, však ono se to najde!‘

A tak hledali s Petrem znovu a zase marně. Vtom se Petr ťukl do hlavy a volá nejbližšího ordonančního andělíčka:

‚Honem přines tu novou matriku, co vázal mistr Rajman z Rožďalovic!‘

Andělíček ji sotva unesl. Petr rychle našel písmeno „N“ a už volá:

‚No bodejť – František Novák – učitel v Rožďalovicích, okres Jičín, ale který chytrák vás to kurýroval, vždyť vy jste měl umřít až za 8 let?‘

Doktor se už víckrát nezeptal.

Restaurace Na vinárně na pohlednici z roku 1914

Projížďka na motocyklu

Snad první motocykl v našem městečku měl kaplan Lusk. Byla to Laurinka ze známé mladoboleslavské továrny. Měla řadu nectností, ale pan kaplan na ní jezdil jako čert.

Jednou navečer odněkud přijel a stál se sousedem před děkanstvím, když se k tomu nachomýtl kostelník Nechánský. Šel právě z pole, jen tak po domácku, v pantoflích, v podvlékačkách a košili, modré zástěře, s kosou na rameni. Jak viděl stroj, hned jej důkladně prohlížel.

„Adolfku, jste cyklista, zkuste se taky projet na motocyklu“ lákal kaplan.

„Což o projetí by nebylo, ale jak to zarazit?“

„To je přece jednoduché“ a hned mu to vysvětlil. „Tak to vezměte na Hasinu, u dvora to obraťte a za pět minut jste zase tady.“

Adolfek se nedal dvakrát pobízet, jenže nepřijel za pět minut, ale za půldruhé hodiny, a nepřijel, ale strkal motorku rukama. Chtěl totiž na Hasině obrátit, ale nešlo to, a tak musel dál přes Křešice, Psinice až do Libáně. Tam objel ve svém nesalónním úboru celé náměstí, kde korzovala mládež, poněvadž jinde se točit netroufal a pustil se zpět. Už v Křešicích mu došel benzin a pak musel stroj celých pět kilometrů strkat. Celý uřícený volal na velebníčka:

‚Vy jste mi dal, co proto, do smrti na to nesednu!‘

Kaplan se mohl usmát – asi to sám narafičil.

Některé povídky publikoval Josef Horák jako „Šplechty z Rožďalovic“ v šedesátých letech v *Nymbursku*.

Zpracoval Rudolf Valeš

Hledám pamětnické informace o mém dědovi Antonínu Holíkovi, který bydlel v Rožďalovicích v Podolí čp. 17 (u lip s křížkem).

Zde do roku 1959 hospodařil na statku sester Vondráčkových a provdané paní Nezbedové. Byl veterán z 1. světové války (jako hornista u 102. pluku na srbské frontě), zemřel roku 1959. Docházel do místního zámku, kde bývalo snad sanatorium.

Byl to bouřlivák, měl rád muziky, zábavy a troubil na trumpetu. Uvítám jakékoliv informace pamětníků.

Jan Holík, vnuk
(e-mail: rodholiku@seznam.cz)

Léta 1961–1962

Rok 1961

Od začátku roku se v rybářské organizaci Rožďalovice připravují změny ve vedení. Hospodáři Janu Tlustému je naznačeno, aby odstoupil ze své funkce. Ta je následně nabídnuta Zdeňku Nechánskému. Vše ještě umocňuje skutečnost, že se Zdeněk Nechánský od tohoto roku stal zaměstnancem Státního rybářství Chlumec nad Cidlinou. Jednatel Zdeněk Šebestík se rozhodne, že když odejde z funkce hospodář Jan Tlustý, on skončí také. K dovršení všeho nabídli svoji rezignaci na funkci předsedy i Otakar Ovsík.

Na rušné členské schůzi v neděli 13. března jsou po nových volbách zvoleni tito funkcionáři: předseda František Kořínek, hospodář Zdeněk Nechánský, zástupce hospodáře Josef Novák z Křince, jednatel Miroslav Thám a pokladník Jiří Severa.

Začátkem dubna po jarním výlovu zaslal nový rybářský hospodář 10 kusů kapra do Výzkumného ústavu rybářského v Praze k vyšetření. Výsledky prokázaly infekční vodnatelnost. V obsáhlém dopise z Výzkumného ústavu rybářského pak dostává Zdeněk Nechánský rady, jak proti infekční vodnatelnosti bojovat.

Ve dnech 16. až 21. října se Zdeněk Nechánský úspěšně zúčastnil kurzu rybářských hospodářů v Českém Šternberku a dostává osvědčení k výkonu této funkce.

Rybářský svaz začíná podporovat zapojení mládeže do rybařiny. Projevilo se to i v naší rybářské organizaci. V roce 1961 bylo prodáno 76 povolenek dospělých a 30 povolenek pro mladistvé, říkalo se jim „pionýrské“.

Z tohoto roku je dochován výkaz úlovků jednotlivých druhů ryb. Celkem se ulovilo 1510 kusů o váze 1005 kg, z toho:

kapra – 415 kusů o váze 584 kg,
lína – 353 kusů o váze 137 kg,
okouna – 287 kusů o váze 50 kg,
úhoře – 159 kusů o váze 104 kg.

Do života rybářů zajímavým způsobem zasáhl politický vývoj v naší republice. V roce 1960 totiž přijala Československá republika socialistickou ústavu a její název se změnil na Československou socialistickou republiku (zkratka ČSSR). Československý svaz rybářů měl od roku 1958 také zkratku ČSSR, a tak bylo nutné název rybářského svazu změnit.

Dne 28. května 1961 se konal II. sjezd Československého svazu rybářů v Praze. Na základě jeho usnesení se změnil název na Československý rybářský svaz (zkratka ČSRS).

Rožďalovický cukrovar položil dle projektu z roku 1957 potrubí do Třeboňského rybníka (viz foto dole). Po zahájení cukrovarnické kampaně se však zjistilo, že potrubí není schopno vydržet tlak odpadních vod z difuzérů a na několika místech prasklo. Převážná část „cukrovarky“ opět odtekla do Mrliny.

Dne 29. prosince 1961 podepisují zástupci rybářské organizace s Místním národním výborem Rožďalovice novou nájemní smlouvu na rybníky:

„U střepáku“ (Na Holi),
„U Pauků“ (Komora),
„Nový“ (Třeboňský)
Zámostecký.

Roční nájem je stanoven na 2700 Kčs.

Rožďalovicko na cestách

Milí čtenáři,

vy, kteří čtete atraktivnější časopisy, jste si jistě všimli, že se v nich občas objeví fotografie čtenáře z nějaké zajímavé destinace s titulkem: „I tady nás čtou.“

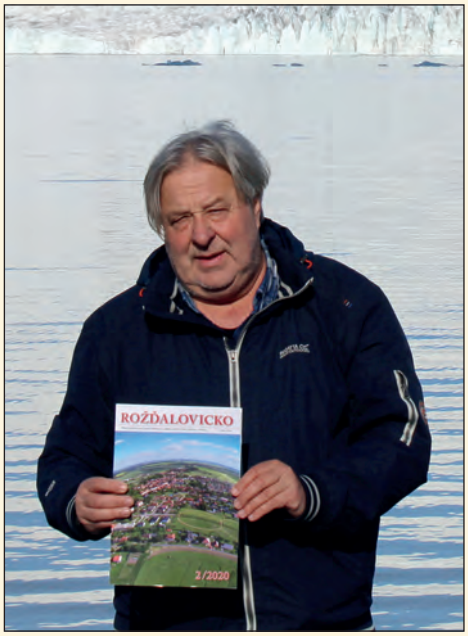

Já si s sebou na cesty beru naše Rožďalovicko. Již pět let. Ano, už pět let spolu cestujeme po světě – někdy ho jen tak někde položím nebo zavěsím, jindy si v něm „významně“ listuje moje spolucestovatelka, méně často spolucestovatel nebo já sám. Ale nejvíc mě baví někomu v daleké cizině náš časopis ukázat a pak odpovídat na otázky, které se týkají, pochopitelně, hlavně fotografií.

Cestovat jsem začal v roce 1988 – to byla cesta do delty Dunaje. A pak už vlastně pravidelně jednou dvakrát do roka. Původní, dosti dobrodružné expedice, třeba do Tibetu, Barmy nebo Pákistánu, už dávno vystřídaly poklidné výlety.

Na následujících stránkách se můžete seznámit s některými zeměmi, které jsme v uplynulých letech navštívili. Když zalistuji svými cestovními deníky, vrací se mi spousta zážitků z pouští, pralesů, ledovců, ostrovů, z návštěv úžasných památek, ze setkání s lidmi. Většinou cestujeme ve dvou, ale docela rád vyrazím sám. Člověk tak poznává nejen dotyčnou zemi – kulturu, tradice, lidi nebo třeba místní kuchyni, ale taky sám sebe.

Občas si z cest něco dovezu – malé ručně dělané skleničky z domácí sklárny v izraelském Hebronu, kousky čediče z jordánské pouště, písek ze Sahary, dřeva z Islandu, která se sem dostala až ze Sibiře, štíra z albánských hor, korál z Trinidadu.

Vám nabízím jenom fotografie a pár vzpomínek. Budu rád, když pro vás budou inspirací a třeba se vydáte v našich stopách.

S Rožďalovickem, samozřejmě… Jiří Rejsek

Spolucestovatelka Jana je nejvěrnější česká čtenářka Rožďalovicka v cizině. Četla jej v Maroku, Thajsku, na Islandu a Šrí Lance.

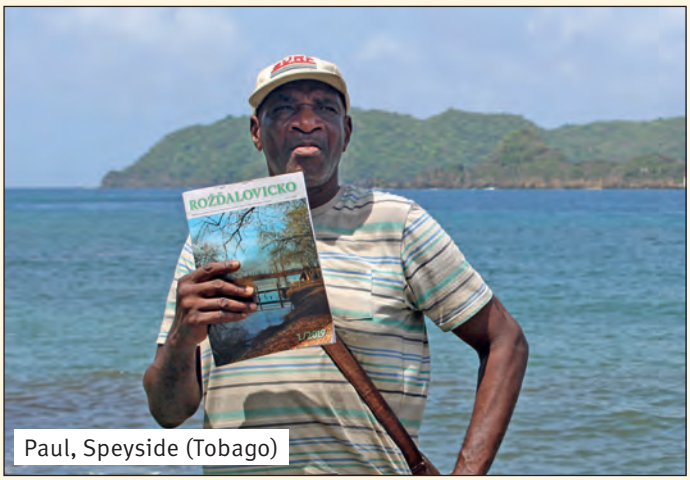

Paul, Speyside (Tobago)

Vincent, Pitch Lake (Trinidad)

Mnich, Deniyaya (Šrí Lanka)

Průvodce v jeskyni Sedmispáčů (Jordánsko)

Saman a Sampath (Šrí Lanka), nejčastější zahraniční čtenáři Rožďalovicka. Jejich fotografie dokonce již dříve ve zpravodaji vyšla.

Maroko – aneb kolik jazyků znáš…

23. – 31. prosince 2015

Na tuhle cestu jsme se s mojí, dnes již bývalou, kolegyní Janou domluvili tak nějak na poslední chvíli. Ani jeden z nás není vánoční typ, a tak několik hodin před Štědrým dnem vyrážíme rovnou ze školy směr… Casablanka.

Do Maroka jedu popáté – začali jsme sem jezdit již před více než dvaceti lety jako jedni z prvních z tehdejšího Československa. Tenkrát to bylo autobusy na expedice, které jsme si sami organizovali. A zažili jsme toho tady hodně, měl jsem pocit, že snad skoro všechno. Hned potom, co si půjčíme auto, dostávám příležitost přesvědčit se, jak jsem se mýlil.

Z letiště odjedeme sotva pár kilometrů a zjišťujeme, že ve smlouvě uvedené „s plnou nádrží dostáváš, s plnou vracíš“ tady nějak neplatí – jsme na suchu. Voláme do půjčovny – máme si prý poradit. Naštěstí u nás zastavuje pick-up se sympatickým Hassanem. Mluví arabsky a trochu francouzsky, my česky a trochu anglicky, přesto pochopí náš problém a ukazuje, že pojedeme na benzinku.

Janu opouštíme (moc se jí to nelíbí) a jedeme až kamsi před Casablanku, tady do dvou malých kanystrů, které řidič vyhrabal někde vzadu na korbě, rychle natankuje, já zaplatím a vracíme se. Uříznutá PET lahev poslouží jako trychtýř a životadárná (tedy pro auto) tekutina proudí do nádrže. Obrovská úleva! Ještě od našeho nového přítele dostávám pokyn, ať zkusím nastartovat, a to se… nedaří. Nadzvedne kapotu a po chvíli slyším mezinárodní: „Problem.“

A pak už lamentuje arabsky… přesto rozumím – místo benzínu jsme do auta nalili naftu!

Ano, to by byl dost velký problém i u nás, natož tady. Hassan cítí vinu a snaží se ze všech sil závadu odstranit, jenže to se mu nedaří. Nemáme moc času a hlavně – nedomluvíme se. Tak komunikujeme mobilem přes jeho kamaráda. Vypadá to asi takhle: Hassan něco řekne francouzsky do telefonu, ten předá Janě a ta si vyslechne v angličtině pokyny od jeho kamaráda. Řekne mi novinky, já odpovím, ona odpoví, kamarád odpoví… a znovu dokola. Výsledkem je, že máme zajištěný odtah do Casablanky do autoservisu (!). Asi za hodinu (Jana je statečná, ale přece jen si vše představovala jinak) přijíždí náklaďák, naše auto naloží a jedeme do města. Nevím, jak si představujete arabský autoservis, ale my zajíždíme do nějaké potemnělé uličky na předměstí a tady se odněkud objeví parta neuvěřitelně špinavých chlapů a ti se se smíchem pouští do sundaného auta (Jana bledne). U práce se střídají, každý dělá něco, jako by naftu z benzínového motoru odstraňovali každý den. Vyndávají všechno z kufru, zadní sedačku a podlahou se vrtají až někam k motoru, který je už taky asi z poloviny rozebraný kolem auta. Výsledkem jejich „koncertu“ je zprovozněné auto. „Mravenečci“ vracejí vše na místo, otírají ty největší šmouhy a usazují Janu, která se křečovitě usmívá…

Vyrážíme na sever, před sebou přes 4 000 kilometrů – města, hory, pouště – nádherný konec roku.

Maroko má úžasnou přírodu, ale při všech cestách si vždycky najdu čas na návštěvu měst. Staré části (medíny) Marrákeše, Fesu, nebo Chefchaouenu patří k nejzajímavějším. Mezi nimi vyniká svojí světlemodrou barvou poslední z nich. Vstupujeme jednou z nenápadných bran a pak už bloudíme (doslova) labyrintem úzkých uliček, v nichž ruch místního tržiště pomalu přechází v poklidnou romantiku.

„Ach jo“, můj povzdech jste snad museli slyšet až u nás doma. U městečka Merzouga, kde jsou první saharské duny, stával před 25 lety jeden osamocený hotýlek, spíš hospoda. Nyní jsou tady podobných zařízení desítky, vznikly kempy, parkoviště, turistická centra nabízející výlety do pouště pěšky, na velbloudu, a dokonce (ach běda) na čtyřkolkách. Ten náš původní se ani nesnažím najít a jdeme udělat první obrázky Rožďalovicka v cizině. Sahara má i přes výše uvedené pořád tu úžasnou atmosféru, druhý den si ji zopakujeme.

Už se vracíme a cestou na Marrákeš přejíždíme pohoří Vysoký Atlas. Silnice se sice klikatí spoustou serpentin, ale jede se dobře. Plynulý provoz, kolem krásně vybarvená zimní příroda, kterou jsem tady při svých cestách nikdy nezažil. Zato odpočívadla s vystavenými minerály a zkamenělinami, ty si samozřejmě pamatuju dobře. Zastavuji u povědomého Berbera, který prodává svoje přírodniny kousek od průsmyku Tizi-n-Tichka (2 260 m n. m.). Hodně věcí jsem si již dříve dovezl, o dobarvované kameny nestojím, tak si alespoň chvíli povídáme. Nakonec si přece jenom vyberu geodu ametystu, trochu smlouváme a pak už se vydáváme na další cestu.

Thajsko – Vánoce v tropech

23. prosince 2016 – 2. ledna 2017

Jsou tady další zimní prázdniny, a tak zatímco skoro všichni kolem nás shánějí dárky, aby se zapojili do jejich vánoční výměny, my (opět s Janou) balíme pár tílek, plavky a kraťasy a letíme do teplých krajin. Po letech se vracím do Thajska, tentokrát tedy na konci roku.

Když jsem tady byl poprvé, v roce 1994, křižoval jsem sám, hlavně stopem, tři měsíce celou zemí. Pár týdnů na severu, pak měsíc v pralese Khao Sok, zbytek na ostrově Ko Samui a poslední dny v Bangkoku. Rozpočet osm dolarů na den, krásný život.

My cestujeme trochu kostrbatě s mezipřistáními v Paříži a pak v čínském Kunmingu, ale není to tak hrozné. V Bangkoku se necháváme dovézt pochopitelně na známou ulici Khao San a odsud si zajišťujeme další výlety. Program nechávám na Janě (jen ji „nenápadně“ usměrňuji), a tak se další den vydáváme do Kanchanaburi na most přes řeku Kwai a pozítří do jednoho z bývalých královských měst – do Ayutthayi. Je příjemné tropické počasí a my si tohle město, založené na konci 14. století, v klidu procházíme. Obdivujeme ruiny paláců, chrámů, pagod se sochami Buddhů a představujeme si zdejší život, kdy zde žilo údajně kolem milionu obyvatel.

Potom máme v plánu tropický ostrov Ko Chang – ostrov ve tvaru sloní hlavy, v Thajském zálivu, něco málo přes 300 km od Bangkoku. Přijíždíme do přístavu po nekonečné cestě narvaným minivanem, a tak je čekání na trajekt úplné vysvobození.

A pak už si užíváme tropy se vším všudy – Jana se po pár hodinách u moře „opálí“ do ruda, takže v následujících dnech si léčí poraněnou kůži, vyrážím(e) po okolí – ostrov je druhý největší a je tady opravdu co objevovat – památky, prales, sloní farmy…

S odjezdem se u Jany projevuje alergie (vůči mně jen částečně) – opuchlé, slzící oči. Protože se zajímá hlavně o místní kuchyni, v Bangkoku hned jdeme na večeři. Jako vždy ji obratně bráním ve výhledu, aby neviděla, odkud berou potraviny, z kterých se vaří a v čem a jak se myje nádobí. Jídlo, taky jako vždy, chutná výtečně. Alergie ustupuje.

Most přes řeku Kwai byl za druhé světové války jen jedním asi z 600 mostů postavených na „železnici smrti“ spojující Thajsko s Barmou (přes 400 km). V letech 1942–43 ji v nelidských podmínkách (horko, nemoci) pod dozorem Japonců budovaly desetitisíce místních (Malajci, Barmánci aj.) a spojeneckých zajatců (Britové, Australani, Nizozemci, Američani). Dnes je most i projížďka vlakem velkou turistickou atrakcí. Při návštěvě malého muzea a upraveného hřbitova s tisíci náhrobků nás však mrazí.

Spát chodím na pláž, přece jen je tady příjemněji, než pod hlučnou klimatizací. Občas u mě zastaví toulající se pes, jednou kluci, kteří jdou při nočním odlivu chytat kraby. Jinak pod hlavou kmen palmy, vůně moře a šplouchající vlny, spí se krásně. Ranní fotka Rožďalovicka s palmičkou, sprcha na hotelu a vzhůru do džungle.

Každý správný cestovatel v Thajsku začíná na ulici Khao San. Levné hotely a hostely, hospody, bary, krámky se vším možným, ale taky cestovky, které zajistí cestu, letenky i ubytování, kam vás napadne. Kromě toho si zde můžete levně opatřit třeba novinářský, nebo studentský průkaz. Mraveniště turistů snad z celého světa. Poslední letošní noc si Jana dává místní trojkombinaci – větší placatku zdejší „whisky“, colu a energetický nápoj. Vše si smíchá v dětském kyblíčku s ledem, krátce po půlnoci odchází spát…

Albánie – bezpečná a krásná

17. – 30. července 2017

Od cesty mě známí odrazují, většina z nich má totiž Albánii v povědomí spojenou s rizikem, hlavně kvůli několika medializovaným případům. Před dvěma lety tady došlo k vraždě dvou českých turistů a starší si možná vzpomenou na neobjasněné zmizení třech našich studentů v albánských horách v roce 2001. K tomu občas nějaké to zemětřesení.

Dobře, slibuju, že budu opatrný a vyrážím sám (ani Jana se nechce přidat!) na dvoutýdenní okruh Albánií. Já si totiž tuhle zemi při předchozích návštěvách (2013, 2016) oblíbil. Poprvé jsme tudy projeli autobusem s menší skupinou přírodovědců a loni jsem byl u moře s několika výlety do vnitrozemí. A moc se mi líbilo – obojí.

Nemám žádný plán, balím pár věcí, spacák a průvodce Lonely Planet, kde se vždycky najde spousta užitečných informací.

Po přistání na celkem malém letišti hledám půjčovnu aut, a než ji stačím najít, osloví mě starší muž, který mluví albánsky. Přesto pochopím, že mi půjčení auta nabízí – stačí, když s ním půjdu kousek za letiště. Ptám se, jestli je to daleko – kýve hlavou a usmívá se. Nevím sice, co to přesně znamená, ale jdu. V malé kavárně za křižovatkou sežene mladého zprostředkovatele, ten má již připravený „formulář“, kde je jen uvedeno, že si já (jméno a číslo pasu) dnes půjčuji auto pana… za tolik a tolik, a že ho 30. 7. v 8.00 ráno tady vrátím. No, podivnou transakci zvažuji, ale „tolik a tolik“ je tak příznivé, že podepisuji. Jen se ještě (po zkušenosti marocké) zeptám na palivo a… odjíždím.

A tak začínám křižovat zemí, sotva poloviční, než je Česko. Hory, moře a jezera Skadarské i Ochridské, zajíždím až k Prespanskému, památky antické i středověké. Většinou spím vedle auta pod širákem, užívám si letního počasí.

U vrácení auta je jen majitel. Vidí poškrábaný pravý blatník a dveře, já omluvně krčím rameny, on albánsky kroutí hlavou. Platím domluvenou částku a to pravděpodobně rozhodne, že nakonec jen mávne rukou.

Za dvě hodinky odlétám domů.

Vesnička Theth ve stejnojmenném národním parku v pohoří Prokletije bylo jediné místo, o které jsem se zajímal již před odjezdem. Nejsem žádný velký milovník hor, ale v těch Prokletých to má být nejkrásnější údolí (nejen Albánie), izolované od civilizace. Na šestnácti kilometrech klesám asi o 1000 výškových metrů, takže střídavě řadím jedničku a dvojku a hlavně pořád brzdím. Především však jedu něčím, co připomíná úzké, vyschlé koryto horského potoka, se skalami a stromy po stranách. Navíc z koryta, jak známo trčí kameny, a tady jich je tolik, že s půjčeným (a nízkým) golfem oba překonáváme svoje možnosti. Bez škrábanců (nikoli u mě) se to ovšem neobejde. Odměnou však je opravdu krásné údolí s několika domky, u nichž jsou zaparkována auta, terénní, pochopitelně. Jedním z domů je kulla, kamenná věž, která kdysi sloužila jako útočiště pro oběti případné krevní msty – dnes je zde malé „muzeum“. Údolí je nádherné, zůstávám tady další dva dny. Tu krásu nesmírnou jen občas překryjí myšlenky na zpáteční stoupání – no nějak dopadne. Dopadlo.

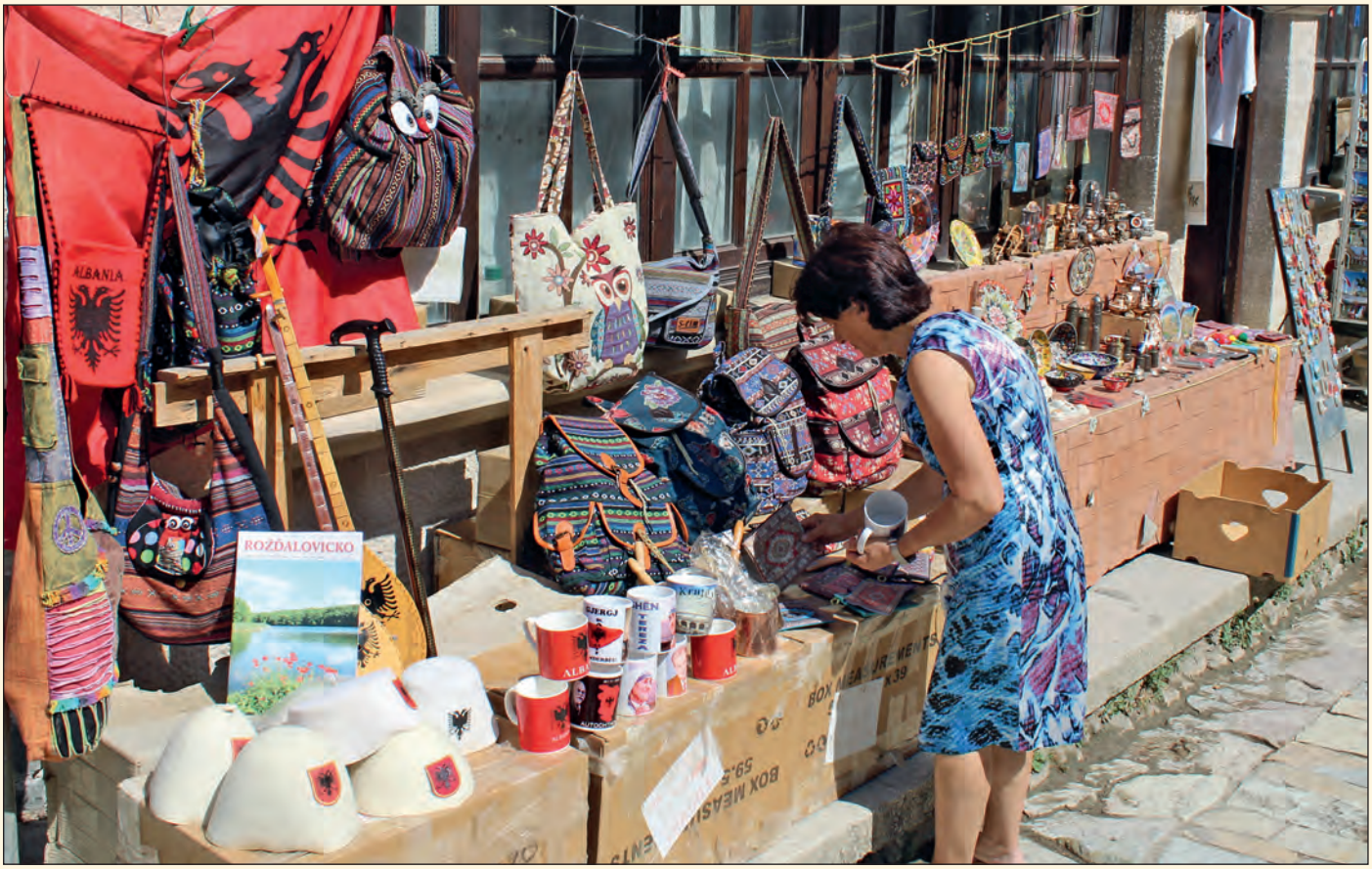

I Albánie, tak jako každá jiná země, má svého národního hrdinu. Je jím Skanderbeg, který se do historie zapsal obranou proti Osmanské říši a hlavně sjednocením tehdejších knížectví. Není bez zajímavosti, že podle některých zpráv se kladně stavěl k projektu Všeobecné mírové organizace našeho Jiřího z Poděbrad. Narodil se (r. 1405) a sídlil na hradě Krujë (Kruja) asi 30 kilometrů severně od Tirany. Ten je dnes jednou z tradičních turistických zastávek a v podhradí se dá koupit ledacos…

Poctivě navštěvuji nejvýznamnější albánské památky, které jsou zároveň památkami světového dědictví UNESCO. V Butrintu jsem již potřetí, takže jej trošku „ošidím“ a víc času věnuji dalším dvěma. Gjirokastër se svým starým osmanským městem, a čím je zajímavý Berat – město tisíce oken, netřeba dodávat. Já mám však radši památky v přírodě, a tak mě asi nejvíce zaujme stará Apollonia. Kdysi významný, bohužel zemětřesením zničený, zaniklý antický přístav. Cesta sem není moc dobře značená (vlastně vůbec) a snad i díky tomu je tu i méně turistů. Klimbám ve stínu starých olivovníků a představuji si zdejší život třeba na začátku letopočtu…

Mauricius – za nejznámějšími známkami světa

8. – 18. února 2018

Na pravou ladovskou zimu to tenhle rok zase nevypadá, a tak se rozhlížím naopak po teple. Shodou okolností mi do e-mailové schránky spadne akční letenka na Mauricius. Tedy přesněji řečeno, nabídka na levnější mimosezónní lety do „tropického ráje“. Neváhám ani chvíli a objednávám, nikdo se nechce přidat – tak tedy zase sám. Něco málo načtu na internetu, na poslední chvíli si kupuju Lonely Planet, ještě mrknu na předpověď počasí. Právě teď výstražné červené trojúhelníky varují před mimořádně špatným počasím a výhled taky nic moc. To jsem tomu tedy dal, chvíli koketuji s myšlenkou na storno letenky – opravdu jen chvíli – a ve čtvrtek večer samozřejmě nastupuji do letadla.

Cesta je trošku delší – Rijád, technická zastávka v Džiddě a pak už pět tisíc kilometrů jižně, přes rovník. Před přistáním mě malý ostrov v Indickém oceánu (900 km východně od Madagaskaru) vítá krásným počasím. Při přistání je tropický liják. To jsou ty výstražné trojúhelníky – zkrátka čas od času tady leje, což jsou opravdové proudy vody. Většinou ale tak náhle jako déšť spustil, tak i skončí a jsou… tropy.

Když už jsem u přistání – letiště Port Louis není v Port Louis, ale 50 km jihovýchodně na druhé straně ostrova, kousek od druhého největšího města, kterým je Mahébourg. To jsem si za letu stačil zjistit v průvodci, takže teď, na rozdíl od svých spolucestujících, nejsem překvapený. V průvodci doporučují menší rodinný hotýlek právě v Mahébourg – se snídaní a za rozumnou cenu. Říkám si, že to jednou zkusím a pak si v klidu něco najdu. Půjčuji si malé auto a usedám za volant, který je vpravo. Ano, Mauricius je jednou ze zemí, kde se jezdí vlevo! Opatrně se vydávám na cestu, nevím, co sledovat dřív – dopravu, mapu, ukazatele… V nedaleké vesnici provoz dost zpomaluje, všude se troubí, pletou se chodci a výjezd z toho ruchu je úplným vysvobozením. Kus ujedu, město nikde. Tady mi něco nesedí, znovu koukám do mapy – ahá, ta vesnice bylo moje cílové město.

Vracím se a jen co se ubytuju, vyrážím do města na hodinku dopravní výchovy. Nevedu si špatně, jen před křižovatkou si v duchu připomínám, do kterého pruhu se budu zařazovat, až jí projedu. A kruhové objezdy, projížděné po směru hodinových ručiček, mi ještě moc nejdou. Trénink se v následujících dnech vyplácí a já po pěkných silnicích navštěvuji zajímavosti, které si večer předem naplánuji. Ostrov je celkem malý (asi jako náš okres se sousední Mladou Boleslaví dohromady) a všude je tím pádem vlastně kousek. A ještě k nadpisu – o známkách jsem si postupně všechno nastudoval a třikrát (!) jsem se pokusil muzeum v Port Louis navštívit. Marně, tak třeba příště…

Dějiny ostrova jsou pozoruhodné a zahrnují bohužel i otroctví, pirátství a velkou migraci. Na rozlehlých plantážích cukrové třtiny tehdy pracovaly desetitisíce námezdních dělníků z Indie. Tuto dobu připomíná Eureka, kreolské sídlo z 1. poloviny 19. století. Dnes je zde nádherné muzeum, které je vybavené dobovým nábytkem, obrazy, mapami apod. I na ty, kteří muzea „nemusí“, tady dýchne zvláštní koloniální atmosféra.

V L'Escalieru, malém městečku na jihu, jsem se zastavil, protože jsem si tady všiml pošty. Je to už takový zvyk, že z každé cesty posílám domů dvěma lidem pohledy. Proti poště stojí chlapík a připravuje jídlo. Sice mám každé ráno (pře)vydatnou snídani a večer si dám něco dobrého v hospodě na pobřeží, ale jídlo na ulici – to je ta pravá místní kuchyně. Dříve než si pán prohlédne Rožďalovicko, dám si zdejší specialitku dholl puri (čočka na kari zabalená do placky). Vynikající, jen pálí jako čert – rychle udělám fotku a už si ovívám pusu, abych pálení zmírnil. Marně. Smích...

Pár kilometrů od mého dočasného bydliště je vyhlášená pláž Blue Bay, tak se sem jedu podívat. Hezká, ale nejsem plážový typ, proto se více zajímám o ostrůvek Île aux Aigrettes, který je na dohled. Je tady vyhlášená přírodní rezervace na ochranu některých mauricijských endemitů. Nechávám se sem dopravit člunem místních ochránců přírody a s průvodkyní absolvuji dvouhodinovou přírodovědnou exkurzi. Po návratu se ještě zajímám o přilehlé mokřady s vodním ptactvem. Nádhera. Bohužel jste možná zaregistrovali, že v srpnu 2020 došlo u mauricijského pobřeží k velké ropné havárii – bylo to právě v téhle oblasti. Ach jo!

Izrael – poprvé, a ne naposled

28. března – 3. dubna 2018

Nejsem věřící a vždy mě znovu a znovu udivuje, co všechno jsou lidé schopní v zájmu víry udělat (včetně likvidace jedinců svého druhu). Na druhou stranu se ale nijak nebráním poznání, a tak pokud jde o náboženství, kam jinam se vydat než do kolébky tří z nich – Svaté země. A kdy jindy než o Velikonocích.

Před cestou se nemám s kým poradit. Kamarád, poděbradský ornitolog Zdeněk, sice byl před časem na jihu v Ejlátu, ale přiletěl, pozoroval ptáky a odletěl. Prý „dobrý“.

Letím sám, let není příliš komfortní a po přistání jsou skoro všechna auta na půjčení zadaná. Židovský Pesach a křesťanské Velikonoce lákají a ceny za dostupná auta jsou poněkud vyšší. No, nakonec odjíždím po moderní dálnici směr Jeruzalém. Města a vesnice tady nejsou značená a směrovky k Mrtvému moři jsem zatím taky neviděl. Před půlnocí podle mapy zjišťuji, že jsem někde blízko cíle a po úzké asfaltce zajíždím za světly Neve Midbar. Jak později zjistím, je to vlastně jedno z mála koupališť (slovo pláž se moc nehodí) na břehu Mrtvého moře. Nevím, proč jsem si vždycky představoval jednu pláž se slunečníky vedle druhé. Noční službu tady má (podle jeho slov tak jako každou noc za posledních 20 let) chlapík původem z Jordánska, toho času z Jericha. Přespat tady ve spacáku samozřejmě můžu, jen musím zaplatit běžné celodenní vstupné. Dostávám pásku na zápěstí na další den a jdu si lehnout na umělou trávu pod pravou palmu. Usínám na břehu Mrtvého moře – další splněný sen.

Následující dny se ukazuje, jak strategické místo jsem náhodou objevil. Za půl hodinky jsem v Jerichu, když si přivstanu (což není problém, protože se svítáním se zametá a stříká umělý trávník), tak za 40 minut parkuju v Jeruzalému pod Olivovou horou s výhledem na Chrámovou horu, kousek od Starého města.

Další dny trávím cestováním po břehu moře – Kumrán, známý nálezem „svitků od Mrtvého moře“, přírodní rezervace Ejn Gedi s kozorožci núbijskými, Lotova žena v solných skalách u Sodomy, a hlavně proslulá pevnost Masada (památka na Seznamu světového dědictví UNESCO).

Trošku jsem znejistěl, když jsem se v Jerichu přimotal autem do davu rozzuřených Palestinců – předchozí den jich v Pásmu Gazy několik Izraelci zabili při demonstracích a pokusech o překročení oplocení. To se ale dozvídám až večer v kavárně, kde je puštěná arabská Al-Džazíra. Teď jsem rád, že seskočili z mého auta a uvolnili mi průjezd.

Jako pozorovatel se účastním rituálů u Zdi nářků, v chrámu Božího hrobu v Jeruzalémě, i v chrámu Narození Páně v Betlémě. Na mém přesvědčení zůstat nevěřícím se nic nemění. Spíše naopak.

O Jerichu jsme se ve škole učili, že je nejstarším městem na světě. Dnes je tahle věta korigována na „jedno z nejstarších a nejdéle osídlených míst“. Nejstarší osada tady byla asi již v 9. tisíciletí př. n. l. a Jericho „účinkuje“ i v Bibli. V každém případě leží 260 metrů pod mořskou hladinou, a je tedy i nejníže položeným městem. Pokud se těšíte (jako já) na památky starého Jericha, budete nejspíš (jako já) trochu zklamáni. Archeologické vykopávky jsou srozumitelné jen odborníkům a k vidění toho tady vlastně moc není. Zajíždím ještě pod Horu Pokušení, a když vidím ten stoupák, původní pokušení vylézt nahoru mě přechází. Raději se procházím městem, i když nepříliš vzhledným. Na každém kroku mě míjejí žluté taxíky – všechno naše oktávky. Tak je tady o něco příjemněji.

Člověk nemusí být zrovna cestovatelem nebo milovníkem zeměpisu, aby podle téhle stavby poznal, že je řeč o Izraeli, o Jeruzalému, o Chrámové hoře, zdatnější dodají, že se jedná o Skalní dóm. Všechno je správně. Na místě, kde budova s pozlacenou střechou stojí, vyčnívá ze země velký kámen – posvátný. Zaprvé tady měl Abrahám za úkol od Boha podříznout svého vlastního syna (nakonec to, jak známo, odnesl jen beran) a zadruhé, podle muslimů, právě odsud měl odletět prorok Muhammad do nebes. Prý. Ponechávám na vás, čemu věříte – kámen jsem neviděl, pro nemuslimy je vstup zakázán.

Dochovaná západní nosná zeď v minulosti zničeného Chrámu se stala jedním z nejposvátnějších míst judaismu a odříkávat své modlitby k tzv. Zdi nářků přicházejí věřící v kteroukoli roční i denní dobu. Texty čtou ze starých modlitebních knížek, tabletů nebo je popaměti odříkávají se zavřenýma očima. Kymácejí se zepředu dozadu, aby nakonec do štěrbiny mezi kameny vsunuli malý složený lístek s prosbou. Já jsem si při páteční návštěvě Starého města všiml plakátu zvoucího na oslavy právě ke Zdi. Proč se mají konat zrovna o Velikonočním pondělí, nevím (dodnes). Oslava začíná v 10 hodin, ale já jsem zde již od časného rána, proplétám se mezi přicházejícími, kterých je nakonec snad několik tisíc…

Island – ostrov, na němž místo lidí vládne příroda

27. července – 16. srpna 2018

Heslo „Island“ je na internetu plné různých přívlastků, ale ten v nadpisu život na ostrově vystihuje velmi přesně. Kdyby to jen trochu šlo, vozil bych sem žáky devátých ročníků, kde se učí geologie, na exkurze. Litosférické desky, sopky aktivní i spící, zemětřesení, ledovce i horké prameny, vodopády i mořské útesy, černé pláže, horniny vyvřelé i usazené, krátery i lávová pole s jeskyněmi, jezera. Polární záře taky.

K tomu houby a zajímavá flóra, třeba orchideje, z živočichů pak tuleni, velryby a (nejen mořští) ptáci. A málo lidí, z nichž stejně většina žije v hlavním městě. Takže klidné poznávání zdejších zajímavostí narušují jenom… turisté.

Jana, se kterou opět po čase pojedu, se velmi svědomitě (jak je u ní zvykem) chystá – shání informace od Islanďanů v Čechách i od Čechů na Islandu. Kupuje si nový batoh, stan, spacák, věci na vaření – budeme kempovat, ona poprvé v životě (!). V duchu si říkám, jestli s tím začínat zrovna na Islandu, je to nejlepší, ale jsem rád, že jede. Snad to zvládne(me). Ani já si ale podmínky, které nás čekají, neumím moc představit.

Máme štěstí, že nám až na výjimky přeje počasí – to, jak je důležité, si uvědomujeme právě ve chvílích, kdy nám moc nepřeje. Ale většinou máme hezky (i 18 °C), v noci trochu chladněji (jak kde – kolem 5 °C, ale taky nulu). Hlavně noci Janě moc „nevyhovují“, a tak se ze všech sil snažím plnit jí alespoň jedinou podmínku, kterou na začátku měla – jednou za tři dny si musí umýt hlavu. Daří se – jako by s tím v kempech dopředu počítali.

Máme dost času, Jana je opravdu výborně připravená, a co nestihla předem, dohání za jízdy. Jedeme vypůjčeným autem po hlavní Ring road kolem celého ostrova (č. 1, přes 1300 km) a na větší či menší zajímavosti z ní odbočujeme. Asfaltky plynule přecházejí v šotolinu a občas končíme u značky povolující jízdu jen autům s náhonem na všechna kola. To my nejsme, a když mi to nedá a zkusíme se takovou cestou vydat, zakrátko zjistíme, že značka byla umístěna správně (a vracíme se).

Nespěcháme, když se nám někde líbí, zůstáváme třeba dvě tři noci. Občas si doplníme zásoby v nějakém marketu, přitom po celou dobu nepřijdeme do kontaktu se zdejší měnou. Vše se platí kartou – nákupy, benzín, kempy, vstupy. Ty se někde vlastně neplatí vůbec – výjimkou je ale třeba muzeum v Bjarnarhöfnu. Docela hezké, malé muzeum láká především na hákarl. Islandská super specialita ve zkratce: žralok malohlavý (maso jedovaté) – kusy masa dát do kontejnerů a zakopat do země (několik týdnů) – vyndat, naporcovat na menší pásky a pověsit pod střechu do průvanu (několik týdnů) – kousek sundat, otřít všechny kapaliny z povrchu, pokrájet a servírovat malé kostičky. Vůně jako mršina a chuť čpavku. Věřte, že druhou kostičku si už nedáte. V muzeu vám sice nabídnou na spravení chuti zdejší kmínku brennivín, ale ta moc nepomůže („černá smrt“ se jí tady říká).

Pak už se vracíme přes krásné západní fjordy dolů k Reykjavíku, abychom za pár dní odletěli domů. Jana už se těší, prý jednou stačilo (brrr, ta zima), já nadšený, možná ještě někdy…

Dalším častým přívlastkem používaným pro Island je „ostrov horkých pramenů“, nebo tak nějak. Nejznámějším (a dlouho dopředu vyprodaným) termálním koupalištěm je Blue Lagoon hodinku jízdy od Reykjavíku, další je na opačném konci ostrova u jezera Mývatn. Ani sem se ovšem bez předchozí rezervace nedostanete. Jinak cestou občas vidíme značky upozorňující na termální bazény. A protože Jana strádá zimou, horkou přírodní koupel párkrát (doslova) zkusíme. Poprvé je to potok u Reykjadaluru, ve kterém se dá chvíli koupat jen díky tomu, že se do něho kousek výše vlévá ledový přítok od vodopádu. A pak si na severozápadě nacházíme malý přístupný bazének. Je půl sedmé ráno, venku 2 stupně, 50 m od nás šplouchá Severní ledový oceán – čas na kvalitní tisk.

Papuchalk na tričku, papuchalk na pohlednicích, na skleničkách, plyšák. Ano, papuchalk severní je populární islandský pták, jehož populace se bohužel zmenšují kvůli tradičnímu lovu (v poslední době omezován) a ubývání potravy (drobné rybky). S papoušky, jimž je trochu podobný, samozřejmě nemá nic společného, dosti těžkopádně letá, zato se výborně (dlouho a hluboko) potápí. Až teprve někde v půlce našeho výletu nacházíme jejich poměrně početnou kolonii. Předtím mě ovšem na jedné lokalitě napadli hnízdící rybáci a o kus dál ještě větší a agresivnější chaluhy. Že by se Alfred Hitchcock pro svůj klasický horor inspiroval tady? No, teď už si na poloostrůvku Hafnarhólmi užívám přítomnost papuchalků, racků tříprstých a dalších (klidnějších) mořských ptáků.

A ještě jednou horká voda – nemůžeme přece vynechat praotce všech gejzírů. Ano, islandský Geysir byl údajně známý již ve třináctém století a nějaká podoba jeho názvu se objevuje v mnoha jazycích (dokonce i v maďarštině). V současné době má Velký Geysir, tak jako v minulosti již několikrát, pauzu a nestříká. Jeho aktivita totiž souvisí s vulkanickou činností v okolí. Stačí menší zemětřesení a je zde opět v plné síle. Pár desítek metrů vedle má nyní plnohodnotnou náhradu – gejzír Strokkur. Stačí počkat šest sedm minut a jsme svědky výstřiku horké vody a páry snad 30 metrů vysoko. Krása – počkáme ještě na jeden. A ještě… a naposledy…

Izrael – za broukem

21. – 30. prosince 2018

Velikonoce v Izraeli jsem si už zkusil, jaké jsou tady asi Vánoce? No, po pravdě mě to ani moc nezajímá, ale země se mi líbila, a tak bych se chtěl podívat ještě do severních oblastí. Přidává se ke mně kamarád David, entomolog, který mě kdysi dávno přivedl ke sbírání hovniválů. V současné době u nich na Přírodovědecké fakultě dokončují práci na skupině chrobáků a je třeba najít jeden druh rodu *Thorectes*, který by se měl vyskytovat v Izraeli. A tohle období je ideální, protože tady je již předjaří. Příroda se probouzí, začínají kvést rostliny a stromy, rostou houby, aby za pár týdnů vše skončilo subtropickým horkem a suchem. Na cestu se těším, vždyť jsme spolu naposledy byli v Turecku někdy před pěti lety.

Nakonec jedu ale zase sám. David musí na operaci a sotva mi stačí dát nějaké pokyny – brouk je lesní, proto musím najít nějaké izraelské lesy. To se hezky řekne. Podle mapy nejdříve zkouším oblast západně od Jeruzaléma, menší lesní porosty tady jsou, z brouků ale nacházím jen majky. Tak odjíždím na sever ke Galilejskému jezeru, objíždím ho a přitom navštěvuji všechna zajímavá místa, kterých tady je docela dost – kostel Petrova prvenství, Hora Blahoslavenství, bazilika Rozmnožení chleba a ryb, hora Meron, město Sáfed.

Většinou spím pod širákem, dvakrát zajedu na nocleh do Tiberiasu na břehu jezera a pak zase dál na západ – do Nazaretu. Lesů tady taky moc není, a když už jsou, tak slouží k rekreaci místním a jsou u nich menší tábořiště. To mi neva, zajíždím hlouběji do lesa a pod starými borovicemi se mi usíná velmi dobře. Zejména po celodenním hledání brouka, a zvlášť tehdy, když se mi ho podaří najít (radost veliká) a mě to pořádně „chytne“.

Teprve v závěru cesty se horší počasí, vynechávám plánovanou návštěvu Haify a přes starobylou Caesareu se po pobřeží Středozemního moře začínám vracet. Na letiště už mě navádí navigace Mapy.cz, doteď jsem používal pouze stažené mapy. Proč mi to tak dlouho trvalo? Nevím, člověk se pořád učí.

Ve Wádí Qelt – mezi Jeruzalémem a Jerichem – je u terénního parkoviště opět (asi tak jako každý den) můj starý známý beduín (ten z titulky). Tentokrát mi šátek už ani nenabízí, a k mojí radosti mě poznává. Asi protože jsem jediný, kdo si ho tu před půl rokem fotil s Rožďalovickem. Po jarní zkušenosti se už nevydávám dolů do vlastního údolí, kde jsem málem zabloudil a málem umřel žízní. Na cestu ke Klášteru sv. Jiří se raději ptám. Ukáže mi směr (zcela opačný, než kterým jsem šel posledně) a já se za nějakých dvacet minut dívám na klášter vytesaný ve skále. Je 24. prosinec – hezký dárek pod stromeček.

Dnes jsem se rozhodl vyrazit na sever až k libanonským hranicím. Podle předpovědi má být zataženo a občas pršet, tak si v Tiberiasu zamlouvám nocleh a jedu. Asi po hodince jízdy registruji odbočku k ptačí rezervaci Agamon Hula. Přijíždím k hlavnímu vchodu jako jeden z mála – správní ornitologové již odjíždějí, protože tady byli od svítání. Ptačí křik je slyšet už na parkovišti, čím více se blížím k jezeru a bažinám, tím je intenzivnější a u hejna několika tisíc jeřábů popelavých už není slyšet vlastního slova. Rozsáhlé území slouží jako hnízdiště nebo zimoviště asi dvou stovek ptačích druhů, z nichž některé, jako třeba právě jeřábi, tady jsou v desetitisícových hejnech. Tak tahle odbočka tedy stála za to!

A znovu u Mrtvého moře – 411 (podle jiných pramenů 420) metrů pod hladinou moře. Nejnižší bod na Zemi. Po břehu 60 kilometrů na jih, pak zase zpátky. Mrtvé je dokonale (až na několik druhů bakterií), zato okolí, hlavně příčná údolí, datlové „sady“ a oázy žijí docela pestrým životem. K vodě se dá ze silnice dostat jen na několika místech a stejně se to moc nedoporučuje. Moře totiž vysychá a jeho bahnité břehy můžou být docela dobrou pastí. A chodit bosý po krystalizující soli taky moc nejde. Přes vodu na dohled, co by kamenem dohodil (tedy pokud dohodíte 18 km) – Jordánsko.

Šrí Lanka – nejen čaj

14. – 25. února 2019

Jarní prázdniny v tropech se mi líbily tak, že se už ke konci roku ohlížím po nějaké další vhodné destinaci na rok 2019. Ostrov Cejlon, na němž se Šrí Lanka nachází, mě zaujal už před lety, když jsem se ještě aktivně věnoval entomologii. Vyskytuje se zde totiž několik druhů rodu *Copris*, který jsem tehdy zejména studoval. Jinak *Copris* je česky výkalník, abych upřesnil, které skupiny byly předmětem mého zájmu.

I když moje entomologie již dávno visí na hřebíčku, Cejlon mi připadá jako vhodné místo pro příjemné prožití nepříjemného konce února. Čajové plantáže, památky, zbytky tropických pralesů, národní parky a hlavně... tropické podnebí.

Od kolegů ze školy dostávám kontakt na Samana, majitele malého penzionu na břehu Indického oceánu, asi 100 km jižně od Kolomba. Pár měsíců před cestou jsem s ním v kontaktu přes WhatsApp a oznamuji mu, že se mnou přijede i kamarád Václav. Bankovní úředník a „hřibolog“ v jedné osobě. Nutno říct, že pokud jde o hřibovité houby, je českou jedničkou – je i spoluautorem *Atlasu hřibovitých hub*, který před časem vyšel v Academii. Známe se už asi deset let a na mykologických exkurzích v Polabí jsme spolu prožili spoustu času. A při jedné z nich projevil zájem v zimním období taky někam vycestovat. Zatím byl jen jednou v Chorvatsku (prý paráda!) a... „kdybys mě vzal s sebou...“

Tak jedeme. Na letišti Kolombo, které je 40 km severně od Kolomba, nás čeká Saman a poněkud rozpačitě předává Václavovi puget krásných orchidejí – nevěděl, že Vašek je chlap. Hned druhý den nám Saman zajišťuje auto a my vyrážíme na první a pro mého spolucestujícího také poslední výlet. Několikahodinová cesta na jih ostrova ho zničila natolik, že další již odmítá a raději zůstává zbytek dovolené u moře.

Popravdě – zničený bych měl být spíše já, protože zdejší doprava je kapitola sama pro sebe. Zatímco doma řídím víceméně podvědomě, tak tady jsem stále ve střehu (a ve stresu). Na jízdu vlevo si po loňské první zkušenosti zvykám docela rychle, na provoz už tak rychle ne. Nekvalitní silnice, po kterých jezdí hodně a spíše starších aut, autobusů velkých i minibusů, mopedů, motorek, tříkolek tuk-tuků, kol a do toho se motají (nejen ve městech) chodci, psi, opice, občas varani a jiná zvířena. Dopravní předpisy, jsou-li jaké, se nedodržují, a hlavně autobusáci si počínají velmi agresivně a karoserie a nárazníky jejich strojů vypovídají, že ne vždy bezchybně. I my máme několikrát namále.

Proto se turistům na Šrí Lance doporučuje pronajmout si auto i s řidičem. To je výhodné, protože řidiči se opravdu vyznají a často dělají i (polo)průvodce. Na druhou stranu to něco stojí a řidič vyžaduje také plnohodnotný servis (strava, ubytování) a ten je třeba si předem pečlivě domluvit.

Celkem zdárně absolvuji nejprve cestu na jihovýchod do národního parku Yala. Pak po krátkém odpočinku zpátky „u Václava“ odjíždíme na čajové plantáže a další zajímavosti severně od města Kandy. Řídím, Saman a jeho kamarád Sampath, který se k nám přidal, se vezou a občas mě navigují (ne moc dobře). Zato mají všude známé, takže mi odpadá starost se sháněním noclehů. Taky mě naučili jíst curry rukama a pár dalších, pro život v tomhle asijském ráji, nezbytných věcí.

Z jihovýchodu ostrova, po návštěvě národního parku Yala, se vracíme „domů“ přes Kataragamu. Překrásné místo – pro zdejší buddhisty, hinduisty i muslimy nejposvátnější. S pradávnou historií sahající několik století před začátek letopočtu. Hlavní svátek se tady odehrává v létě, ale i teď je tady plno svátečně (v bílém) oblečených lidí, jimž na rozdíl ode mě nedělá problémy chodit bosí po rozpáleném písku či betonu. Většina z nich nese obětní dary – mísy s ovocem a pestré květiny, v chrámech k nim přidávají i peníze. U svatyně Mahá déválé někteří stojí s hořícími kokosovými ořechy a odříkávají modlitbu – pak s ořechem praští o kámen, a když se rozbije (ořech), tak se přání vyplní. V opačném případě… raději to jdou zkusit znovu. Atmosféra je sváteční – někde se tančí, další omotávají bílou dagobu Kirivehara obrovskou barevnou stuhou, děti si mohou zkusit podlézt pod jedním ze slonů, kteří tady se svými pány ve stínu postávají, kolem pobíhají hulmani (opice), procházející krávy dojídají zbytky z odpadkových košů…

Průvodce Lonely Planet: „Sigiriya svá tajemství neodhalí jen tak snadno a na vrchol musíte vystoupat po řadě schodišť vyvolávajících závrať, připevněných na vysoké stěny skály. Schody jsou velmi strmé, a pokud nejste v dobré kondici, může být výstup náročný.“ A to tedy opravdu je – o to náročnější, že se sem drápu brzy po obědě a slunce pere o sto šest. Kluci mě prý dojdou, ať jdu pomalu napřed. Jako by to šlo i jinak než pomalu, uf… Nahoře nevěřím vlastním očím, jsou zde zachovalé základy nějakých staveb – vedou se diskuse, zda paláce, nebo chrámu. Jak probíhala výstavba někdy před 1500 lety, bych tedy chtěl vidět! Úžasné výhledy do okolní krajiny i královských zahrad za chvíli ovšem nahradí cesta zpátky – stejná, a tedy nikoli jednodušší. Ale jsem rád, že jsem kluky přesvědčil, abychom sem zajeli. Mimochodem, když sejdu dolů, leží na kamenných lavičkách a spí. Prý jsem to vzal nějak rychle.

Izrael – Negevskou pouští

16. – 23. dubna 2019

Na třetí výlet do Svaté země se mnou jede další nováček – Zdeněk, dlouholetý kamarád z Poděbrad. Když jsem se přestěhoval do Rožďalovic, tak mi poslal propozice na fotografickou soutěž, která u nich probíhala.

Oba jsme se tam s několika fotkami zúčastnili a po vyhlášení výsledků mi Zdeněk radostně sděloval, že získal třetí místo. Výherce byl jasný (bezkonkurenční) a před ním skončila „nějaká A. Poděbradská – prostě to dali ženský, no...“. Prozrazovat mu, že jsem se soutěže zúčastnil pod pseudonymem Anna Poděbradská, jsem asi neměl („To umí každej, vydávat se za někoho jinýho...“). Už mi samozřejmě tento „podraz“ dávno odpustil, ale hlavně se jako pracující důchodce začal fotografování naplno věnovat (na rozdíl ode mě). Píšu o tom jen proto, že i na naši cestu mu velkou část zavazadla zabírají foťáky, objektivy a další příslušenství. A že ho ani moc nezajímá, kam pojedeme, hlavně ať může fotit. Snad jen do Jeruzaléma by se mrknul.

Takže jsem tam, kde jsem byl, tedy jako bych jel sám (jen s menší přítěží). Jeruzalém si necháváme na sváteční pondělí a začínám(e) už tradičně u Mrtvého moře. Rád se opět vidím s nočním hlídačem v Neve Midbaru – zdá se, že i jeho moje další návštěva těší. Po sdělení novinek jdeme spát – spacák, umělá tráva, pravá palma – ale to už znáte.

Cesta na jih, i přes časté fotografické zastávky, utíká rychle a vpodvečer jsme v Negevské poušti, která zabírá asi dvě třetiny území Izraele. Cest tady mnoho nevede, o to je jednodušší plánování naší trasy.

Kdysi dávno zde žili Nabatejci a vedla tudy Kadidlová stezka, po níž se přes Petru a Gazu do Evropy dopravovaly náklady vzácného koření a dalších asijských produktů (kadidla např.). Na vyvýšených místech zde dodnes zůstaly zachovány zříceniny starověkých sídel. Šivta, Mamšit, Avdat – každé se svou vlastní historií, různě zachovalé, ale, snad že jsme zde sami, vždy se zvláštní atmosférou. Jako bychom tady cítili kadidlo...

Jedinečným, nejen fotografickým zážitkem, pak je Machteš Ramon – obrovský, 40 kilometrový kráter, který pravým kráterem vlastně není. Nevznikl ani po dopadu nějakého vesmírného tělesa, ani vulkanickou činností, nýbrž činností moře. Tu dokládají četné zkameněliny velkých amonitů, které na jedné skále nacházíme.

Je tu krásně, užíváme si hezké počasí, i když tady jaro už skončilo. Nespěcháme, ale ještě nás čeká velikonoční Jeruzalém. Tedy ruch, obchodníci, turisté – tisíce lidí. Ale to k němu prostě patří. Zdeňkovi však zdejší atmosféra vyhovuje, zvláště když je opět Velikonoční pondělí a kolem prochází spousta zajímavých „modelů“.

Těch několik desítek kilometrů podél Mrtvého moře už jedu poněkolikáté a stále se nemůžu nabažit. Hned nad silnicí se zvedají strmé svahy usazených hornin, které střídají několikametrové vrstvy soli, a pak zase následuje měsíční krajina. Krása, která nenechá chladného žádného fotografa, natož toho mého. Jen slunce je prý už moc vysoko a fotky budou „ploché“ – škoda.

Trinidad – ostrov kolibříků

1. – 16. července 2019

Nikdy, ale opravdu nikdy jsem neuvažoval o cestě do Ameriky, jedno, do které. Před prázdninami se však objevila akční letenka na Trinidad, a protože jsem ještě na červenec neměl nic naplánováno, nezbylo mi vlastně ani nic jiného než jet.

Ostrov v Karibském moři, tropy a kolibříci – to je tak všechno, co se mi o Trinidadu a Tobagu (jak se stát správně jmenuje) vybavilo. Z letenky jsem se dozvěděl, že hlavní město se jmenuje Port of Spain, další základní informace nabídla jako vždy wikipedie (víte třeba, že z ostrova je jen 11 km do Venezuely?). Oblíbený průvodce Lonely Planet tentokrát poskytl jen asi 10 listů z celého svazku věnovaného všem ostrovům Karibiku a kolega (a geolog) Petr dodal, že „je tam přece ten asfalt".

Letíme přes New York, takže Rožďalovicko má další „zářezy" (Severní Amerika, USA). Jako spolucestující se mi nabídla Yveta, další bývalá kolegyně. „Taky ráda cestuje", ale zatím kromě jedné cesty do Londýna nikde nebyla. Říkám si, že to neva (jsem zvyklý) a její tendenci mluvit mi do řízení utnu hned na začátku („vystup si!").

Jízda vlevo mi už nedělá problémy, jen naše půjčené SUV je na zdejší ne příliš kvalitní a úzké silničky trochu velké (ale potřebné). Ze začátku (a potom ještě několikrát) nám nefunguje dobře navigace, a tak zabukovaný Port Lodge v hlavním městě hledáme nakonec pěšky. Tedy zabukovaný – paní majitelka o nás neví, ale jeden apartmán by pro nás měla. Perfektní a jde se ven. Do centra to není daleko, je hezky a já začínám fotit. Ale chlápek, který jde proti nám, mi hned první záběry překazí. „Vždyť jsem tě nefotil" vysvětluju – on ví, ale chodit tady s foťákem je prý nebezpečné. Dobře, budu opatrnější – jenže za chvíli k nám přes ulici přechází mladá paní (sympatická) a říká to samé. Večer na internetu skutečně čteme varování amerického ministerstva zahraničí – některé části Port of Spain jsou pro turisty nebezpečné. Důvod – drogy a s nimi spojená trestná činnost. V dalších dnech registrujeme i těžké železné brány u domů, ostnaté dráty na plotech a další bezpečnostní opatření.

Ostrov není velký (ani ne půlka Středočeského kraje) a my máme dost času na návštěvu hlavních zajímavostí. Pak si odjedeme jen tak na lehko trajektem na sousední, menší Tobago (4 hodinky jízdy) a po pár dnech se vracíme. Poslední dva tropické dny a zpátky přes New York domů. Bohužel.

Občas se rozdělíme – Yveta si užívá pláže, já se jim úplně nevyhýbám, ale prales je prales. Celé severní pohoří je porostlé původním tropickým pralesem a já jsem dal na doporučení a navštěvuji přírodovědné centrum Asa Wright. Úzkou silničkou se sem klikatím od pobřeží skoro dvě hodiny, ale návštěva stojí za to. Bývalou plantáž už dávno zpátky pohltil prales, jen budovy jsou udržovány pro poučení, občerstvení, případně ubytování návštěvníků. Těch není mnoho a jedná se hlavně o ornitology. Ti jsou tady ovšem ve svém živlu – na krmítka se sladkou šťávou přilétají desítky kolibříků několika druhů. Z verandy je nadšeně pozoruji na vzdálenost několika centimetrů (doslova). Další den se sem vracím, abych si je vyfotil i v přírodním prostředí a poslední den znovu. To se mnou jede i Yveta – řekl jsem jí totiž, že za to svědění kolem kotníků (hlavně) můžou písečné blechy a ona se večer na internetu seznámila s jejich vývojovým cyklem. O pláži už nechce ani slyšet…

Hned druhý den karibského pobytu vyrážíme asi hodinu cesty od Port of Spain na trinidadskou „nej pláž“ – Maracas Bay. Je opravdu hezká a jsme zde skoro sami. Jen kousek od nás relaxuje dvojice místních, a tak jim nabídnu náš časopis. Opravdu se jim líbí, povídáme si o fotografiích, jsou velmi přátelští a nakonec se rádi nechají zvěčnit. Tentokrát i s číslem, které je tou dobou teprve v tisku, já si s sebou stačil vzít pracovní verzi po korekturách. Ještě nám doporučí místní specialitu – sendvič „Bake ’n’ shark “, ke kterému si na stolech u stánku nakládáme přílohy podle chuti. A jak to chutná? Prostě žralok, no…

Jedeme přes celý ostrov na jihovýchod k největšímu přírodnímu ložisku asfaltu na světě – Pitch Lake. Tady se nás ihned ujímá (nikoli nezištně) Vincent (viz s. 3) a s ním se vydáváme k černé, mírně zapáchající (vonící) ploše. Po asfaltovém jezeru jsem pochopitelně ještě nikdy nechodil a je to opravdu zvláštní pocit. Zvlášť když náš průvodce občas klackem zaloví v puklině a vytáhne polotekutý asfalt (zkoušíme taky), jinde nás upozorní, že je nebezpečné tam chodit a o kus dál zapalovačem zapaluje unikající metan. Krása!

Kousek za majákem u vesničky Toco na severovýchodě ostrova pozorujeme rybáře, kteří stojí na hraně útesu tak 30 m nad hladinou Karibského moře a ve vysokých vlnách loví ryby. Vody Karibiku se zde mísí s Atlantickým oceánem, a proto sem zajíždí turisté, včetně místních. Zatímco pán prohlížení Rožďalovicka spíše předstírá, paní (slečnu) zaujala fotografie rožďalovických rybářů při jarním výlovu v Doubravanech.

Po návratu z Malého Tobaga mě „odchytil“ Paul (viz s. 3), právě když jsem přemýšlel, jak se dostat zpátky „domů“ do Scarborough. Skoro nic tady nejezdí a cesta sem autem mě vyšla v přepočtu na sedm stovek. Když jsem se mu k téhle ceně přiznal, dost se pobavil a slíbil, že mi zajistí odvoz za desetinu. Dřív, než si plácneme, ještě dodá, že za to bude chtít pro sebe stovku… Proč ne, říkám, a tak čekáme, až něco vhodného pojede, povídáme si a je čas i na fotku. Asi po hodince zastavuje auto, vlídně promluví s řidičkou a ta mě usazuje dozadu. Dohodu plníme – oba.

Šrí Lanka – (ne)bezpečná

30. července – 14. srpna 2019

Již při svém zimním odjezdu z Cejlonu domlouvám se Samanem případnou další návštěvu, tentokrát letní. S objednáním letenky ještě váhám, kdyby se objevilo něco ještě zajímavějšího. Rozhodování nakonec urychlí dubnové atentáty, ke kterým dojde o Velikonocích v Kolombu a několika dalších místech (asi 250 mrtvých, 500 zraněných – vzpomínáte?). Po úvodních přijatých opatřeních se ostrov sice postupně znovu otevírá pro turisty, ale cestovní kanceláře i letecké společnosti zaznamenávají výrazný pokles zájmu o turistiku tímto směrem. Ideální příležitost tam jet! Lákám Janu (můžu slíbit větší teplo než na Islandu), a ta váhá tak dlouho, že letíme každý jindy a jinak (o ceně nemluvě). Naštěstí tam máme přátele a ti nezklamou. Zvlášť když se tentokrát nejedná o Václava, nýbrž o pohledné děvče. Janu vyzvednou a já za nimi o den později přijedu.

O zdejší dopravě jsem se již zmiňoval – půjčeným autem mi to i s našimi Mapami.cz přes Kolombo (noční špička) přece jenom trvá. Ale jsem na sebe pyšný, že jsem to k moři a k Samanovi zvládnul bez problémů. Jana je na sebe pyšná taky.

Ráno už se koupu na svém oblíbeném místě u útesů a Saman i Sampath teprve přicházejí. Vítají mě opravdu přátelsky a srdečně, vždyť jsme se půl roku neviděli! Jana už má opět připravený (nabitý) program, a tak se hned další den loučíme a odjíždíme. V plánu sice máme se sem za pár dní před cestou na sever vrátit, nakonec ale jedeme po východním pobřeží a domlouváme se až na závěrečné setkání v Kandy.

Moje spolujezdkyně brzy poznává, že velké vzdálenosti tady za den opravdu neurazíme a noclehy, které objednává vždy den předem, tomu přizpůsobuje. Program je pestrý – že se někam podívám znovu, mi nevadí, a protože máme relativně dost času, pomalu si to křižujeme Cejlonem.

V centrální vysočině „musíme“ navštívit nějakou čajovou plantáž s fabrikou, proto se v Haputale necháváme tuk-tukem dovézt do Dambatenne Tea Factory. Prohlídka továrny, kterou na konci 19. století nechal postavit sám sir Lipton, je opravdu zajímavá (a Janu dostatečně uspokojí).

Chvilku jsme u východního moře v Trincomalee a pak už nás čekají bývalá královská města Polonnaruwa (UNESCO) a hlavně Anuradhapura (UNESCO), jejíž historie sahá ještě několik století před začátek letopočtu. Než do ní dojedeme (ve zdejší oblasti se jede o poznání lépe) odbočíme na Mihintale. Tady na kopci se v roce 247 př. n. l. měl setkat anuradhapurský král s Mahindou, synem Ašóky, známého indického panovníka a šiřitele buddhismu. Proto je toto místo spojováno s počátky buddhismu na Cejlonu, a proto stoupáme po nepravidelně širokých a nepravidelně vysokých schodech na vrchol. Krása (výhledy), úleva (schodů bylo 1800).

„Relativně dost času“ se již smrskává na posledních pár dní. V Kandy velký svátek, pak botanická a už se musíme přiblížit k letišti. Jana s předstihem zamlouvá hotel. Jak jsme přiletěli, tak odlétáme.

Na závěr si necháváme pravý poklad cejlonské přírody (pra)lesní rezervaci Sinharaja v centrální části ostrova. Přírodovědné údaje o výskytu vzácných druhů se docela různí, přesto je území (90 km^2) tak cenné, že bylo zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. Přitom nechybělo mnoho a les byl odtěžen. S průvodcem (bývalým učitelem) se za dusného počasí vydáváme na strastiplnou, několikahodinovou cestu rozmáčeným deštným (a deštivým) pralesem, kloužeme (a padáme) ve vodopádech a občas (tedy zejména jeden z nás) mluvíme neslušně. Důvodem jsem spousty pijavic, které se při každé sebekratší zastávce, ale i za chůze snaží přisát – kamkoli. O Janu se stará průvodce, ale sůl, kterou jí nanáší na dolní část nohou, funguje jen chvíli a Jana je čím dál, ehm… neklidnější. Ke vší smůle se nám moc nedaří a přes usilovnou snahu toho moc nevidíme. U vodopádu si odtrhávám (občas přetrhávám) přisáté pijavice a ze všech drobných ranek vytéká krev, která se díky látkám, jež pijavice do rány vypouštějí, nesráží. Pravda, nevypadá to nejlépe a to máme ještě zpáteční cestu před sebou. Zlatí sloni v národním parku Uda Walawe.

Cestou do Elly Janině pozornosti neunikl Rakkhiththa Kanda Aranya Senasanaya, nebo taky Rakkhiththakanda Len Viharaya. Ne, nejedná se o náhodně poskládané hlásky, nýbrž o název jeskynního chrámu. V našem průvodci je o něm malá zmínka v sekci „Mimo vyšlapané cesty“. Právem, protože jedeme už nějakou chvíli lesní cestou a já začínám přemýšlet o návratu. Najednou se ale cesta rozšíří, jsme u malého domku a my parkujeme. Člověk před domkem asi vidí otazníky v našich očích, a tak jen pokyne rukou někam dolů. Tady, pod skalním převisem, sedí mnich, který nás potom tímhle úžasným místem provází. Zatímco si prohlížíme sochu ležícího Buddhy a desítky, možná stovky maleb na stěnách jeskyně, mnich nám vypráví historii místa. Tedy pravděpodobně, protože jeho angličtině moc nerozumí ani angličtinářka Jana. Rozloučí se s námi s přáním všeho nej a proti zlým silám nám ještě na ruku uváže bílou šňůrku. Asi za tři minuty se při odjezdu srazíme s jiným autem.

V Kandy je největší atrakcí Buddhův zub, který je uložen ve stejnojmenném chrámu. A navíc se každoročně, již po staletí, tato relikvie uctívá desetidenním svátkem. Teď právě oslavy vrcholí a my zvažujeme, jestli se podíváme. Již krátce po obědě si lidé zabírají místa na chodnících (tak, že je zasednou) a trpělivě čekají až do večera, kdy začíná Perahera (procesí). Když se setmí, v dálce slyšíme bubny a troubení, ale ještě dlouhou dobu trvá, než se průvod dostane až k nám. Vždy asi tak po 100 metrech zastaví a umělci – tanečníci s mačetami, biči, pochodněmi, hudebníci, bubeníci – všichni v krásných krojích, předvedou svoje číslo. Na konci skupiny pak vodiči vedou nádherně nazdobené slony s nosítky. Perahera je nekonečná, ale jsme rádi, že jsme zůstali.

Maledivy – země ostrovů

14. – 15. srpna 2019

Janu jsem odvezl k jejímu časně rannímu letu domů a já můžu dospat, nasnídat se na terase a pak se potloukat po městečku Adiambalama. Na odpoledne mám domluvené vrácení auta a toho se trochu obávám (promáčknutý zadní kufr).

Za tím účelem mám připravenou becherovku, která nám nějak zbyla, a já myslím, že se bude hodit. Nakonec ale ne. Přijíždí totiž jen nějaký technik, který je rád, že mě našel a že mu auto vracím. Stejně mu ale kořalku dávám (s patřičným výkladem) – přece ji nepovezu domů. Samozřejmostí je, že mě hodí na letiště. Zpátky letím přes Maledivy a budu tam i nocovat, tak jsem si již předem zabukoval jednolůžák.

Uprostřed horké noci přistávám na mezinárodním letišti Velana, které je na ostrově Hulhule, který je na severním atolu Malé a po mostu Sinamalé (2 km) se dostávám na Hulhumalé. Je to uměle zvětšovaný, v současné době čtvrtý největší z 1200 maledivských ostrovů. Mimochodem, přestože je ostrovů (spíš ostrůvků) tolik, souš tvoří jen procento z celkové rozlohy státu. Je to nejplacatější stát na světě – nedávno byl na golfovém rezortu vybudován kopec, který je na Maledivách nejvyšší – dosahuje výšky 510 cm (ano, centimetrů) nad mořem. Předtím to bylo jen 2,5 metru.

Ráno vstávám s východem slunce, které začíná okamžitě pálit. V ceně za pokoj je i snídaně a odvoz na letiště, takže po osvěžujícím jídle mám dost času na procházku. Teprve teď zjišťuji, že mi stačí přejít silnici a jsem na krásné bílé pláži. Pozoruji koupající se oblečené muslimky, nad hlavou mi přeletují hydroplány, restaurace jsou ještě zavřené, a tak se pomalu jinou cestou vracím.

Po krátkém koupání je čas pomalu sbalit a vydat se na letiště...

Taxíkem je to na letiště kousek. Je sice hic, ale ještě si vychutnávám krásné moře. „Rožďalovicko je hezké," a jestli prý nechci svézt. Rád bych, ale za chvíli mi to letí. Tak třeba příště. Třeba...

Sardinie – návrat do doby bronzové (a dál)

26. října – 2. listopadu 2019

Vždycky když dostanu nějakou nabídku na cestu po Evropě, s díky ji odmítám: „Možná až budu starej…“ Na druhou stranu ale levná letenka na Sardinii v době podzimních prázdnin, proč ne?

Sousední Korsiku, patřící Francii, jsem navštívil už začátkem 90. let minulého století – mimochodem byla to jedna z úžasných cest s MUDr. Václavem Lekešem (bývalým rožďalovickým lékařem – pozn. JR). A na italskou, ve skutečnosti ale velmi svébytnou, Sardinii jsem se párkrát chystal, hlavně kvůli dolmenům. Tyhle pravěké kamenné „stoly“ jsem si vždycky přál vidět – zejména můj kamarád Jirka Černý z Nymburka o nich po návratu z ostrova vyprávěl velmi nadšeně.

Na cestu se vydávám po čase opět s fotografem Zdeňkem, který oba ostrovy projel asi tři roky zpátky s organizovaným zájezdem. Řekli byste si, že tedy cestování s takovým průvodcem bude jednodušší, ale kdepak. Už při líčení naší izraelské cesty jsem se vám pokusil naznačit, že Zdeňka zajímají především světla a stíny, objektivy a objekty, nikoli však jejich historie, význam, zajímavosti. Ostatně to se potvrdí hned první den.

Pravěké stavby, které jsou pro Sardinii typické, totiž nejsou ony dolmeny, nýbrž nuragy. Až 20 metrů vysoké kuželovité věže z kamenů vrstvených v řadách na sebe – na sucho, bez malty! Když zastavíme u prvního z nich (na ostrově jich má být kolem sedmi tisíc), jdu si ho prohlédnout zblízka.

Neuvěřitelná stavba, vybudovaná zdejší civilizací v době asi 1500 let př. n. l. Jenže překvapení nekončí, na jedné straně je pod velkým plochým kamenem (překladem) otvor, kterým se snad dá vlézt dovnitř. S obavami se „vchodem“ protáhnu a žasnu podruhé. Dostal jsem se do velikého prostoru rozděleného na dvě části. Po obvodu poměrně strmě stoupá cesta z pečlivě poskládaných kamenů až na vrchol nuragu a tudy sem proniká denní světlo. Jsem jako u vytržení, to jsem opravdu nečekal.

K autu, kde Zdeněk už netrpělivě čeká, se vracím se zpožděním. Omlouvám se, ale hned na něj spouštím: „Proč jsi mi neřek, že se tam dá vlízt dovnitř?“ Evidentně jsem ho zaskočil. „Cože?“ blekotá, „to já vůbec nevím.“ Po tom, co týden cestoval po Sardinii a jistě nejméně desítku nuragů vyfotil, trochu smutné zjištění. Inu, jen fotograf, říkal jsem…

Dolmen di Motorra je nakonec jediný dolmen, který na ostrově nacházím, a to až po delším hledání ve svahu se zanedbanými zahradami asi 3 km od Dorgali na západě ostrova. Nevede k němu žádná cesta, ale podle aplikace Mapy.cz si držím směr a za čas si všimnu úzké vyšlapané stezky vedoucí k téhle jedinečné stavbě. Na sedmi postavených, do země částečně zapuštěných kamenech je položena kamenná deska o průměru asi 3 metry a tloušťce zhruba 30 cm. Kolem dolmenu je zbytek kruhu, možná dvou, z několika kamenů. Datace podle zdejších archeologických nálezů je cca 3 000 let př. n. l. Ležím uvnitř, obrovský šutr nad sebou a myslím na to, kdo, proč a hlavně jak vše vybudoval. Vážně měli naši pravěcí předci takovou sílu, že odněkud přinesli, opracovali a vyzvedli do výšky několikatunový kámen? Doma přepočítávám, že váží mezi 5 až 6 tunami – otázky zůstávají nezodpovězené.

Jeden z několika navštívených nuragů – nurag Tuttusoni. Fotograf Zdeněk sedící u vstupu do bezmála 4 tisíce let staré stavby, předstírá, že si prohlíží Rožďalovicko. Ve skutečnosti si ale určitě představuje, jak bude uvnitř pracovat se světlem…

Tomba di Giganti Li Lolghi – jedna z „hrobek obrů“ je datována rovněž do nuragského období. Asi třicet metrů dlouhá podzemní komora však nesloužila jednomu obrovi, nýbrž jako kolektivní pohřebiště. Kamennému půlkruhu dominuje přes 3 m vysoká stéla.

Jordánsko – nejen Petra

21. – 31. prosince 2019

Při svých předchozích cestách do Izraele jsem se často díval přes Mrtvé moře východním směrem, do Jordánska. Proč sem někdy nezajet? Území velikostí srovnatelné s Českem, podobně je to i s počtem obyvatel, hlavně však území s bohatou historií.

Konec roku sice není ideální doba pro návštěvu téhle země (březen je lepší), ale my školou povinní si nemůžeme moc vybírat. S Yvetou letíme přímým letem do Ammánu, hlavního města, a vlastní let, cesta z letiště, půjčení auta, a hlavně hledání hotelu nám spolkne celý první den. Hotel jsem sice zajistil přes Booking.com, ale tady v centru města se nám ho dlouho nedaří najít. Navíc se tady nedá ani zaparkovat, tedy parkuje se tady velmi originálně. Z chodníku na nás mávne mladík a nabídne nám parkování za 10 dirhamů, v přepočtu necelé čtyři stovky. Vyndáme si věci na chodník, dostaneme lístek, domluvíme si, kdy a kde se nám auto vrátí a mladík odjíždí pryč. No snad se s ním ještě shledáme. Jistě, druhý den je auto přistaveno podle domluvy.

Cestovat s Yvetou, jak jsem již psal, není žádná velká výhoda, ale proti první cestě, registruji zlepšení. Podílí se i na přípravě programu, cestou vybírá zajímavá místa. Cestu nám ještě navíc usnadňuje Jordan Pass. Ten jsme si pořídili online už doma a zahrnuje kromě víza i bezplatné vstupy na nejvýznamnější jordánské památky, včetně Petry.

Kromě ní je velkým zážitkem nocleh v poušti Wádí Rum (viz s. 33), ale i návštěva pouštních zámků na severu Jordánska.

Na Citadelu je to z centra Ammánu, kde jsme (ne zrovna nejlíp) přespali, docela pěkný výšlap – zvlášť po ránu. Ale odměnou nám je zatím téměř liduprázdný pahorek s ruinami paláců z různých období a krásný výhled na město. Součástí areálu je Národní archeologické muzeum, které působí poněkud zastarale, ale přesto stojí za návštěvu. Rožďalovicko se sloupy Herkulova chrámu, dokončeného ještě za vlády Marca Aurelia v roce 180 našeho letopočtu (a s Yvetou).

Betánie zajordánská – tady to všechno začalo. Tedy alespoň podle výzkumů, které jsou v oblasti prováděny od 90. let minulého století. Tady měl kázat a pokřtít Ježíše Jan Křtitel, odtud se měl na nebesa dostat (v ohnivém voze, jak jinak) prorok Eliáš. Přicházíme k řece Jordánu a díváme se, jak na protějším, dnes sporném (Izrael x Palestina) západním břehu probíhá křest. Chlapík v bílém hábitu vede druhého pár metrů do žlutohnědé zapáchající vody a pak ho do ní opatrně ponoří. Brrr, hotovo, další…

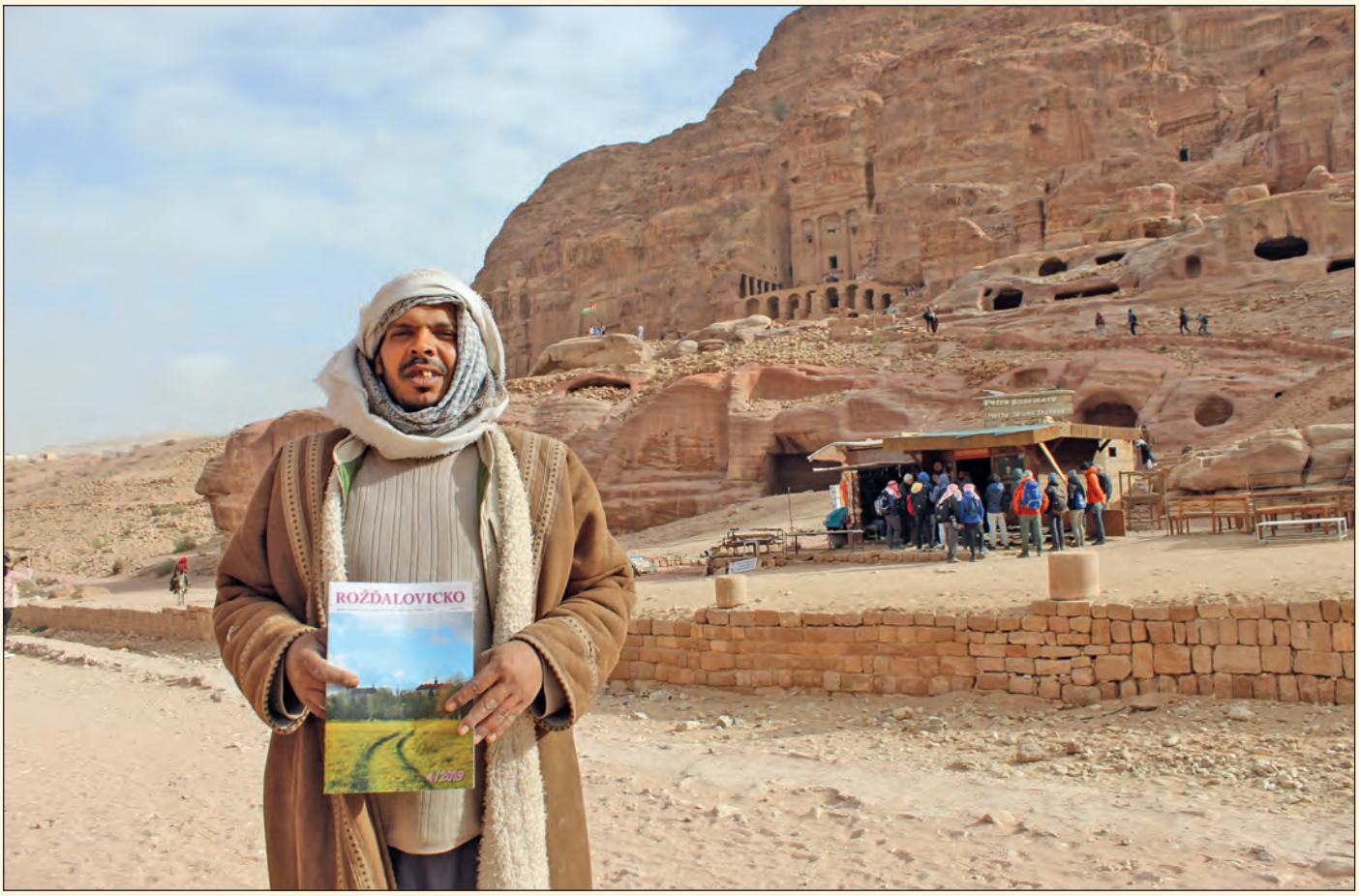

Opravdu poznat Petru, tedy jeden z novodobých divů světa, by zabralo několik dní. Na Jordan Pass tady můžeme být dny tři, ale my máme v plánu projet celým Jordánskem, tak nám musí stačit dnešek. Zato jsme zde skoro první, a i když není hlavní sezona, nekonečný areál se začíná rychle zaplňovat turisty. Jak to tady asi vypadá v sezoně, ani nedomýšlím. A jakmile je v údolí dost návštěvníků, z okolních jeskyní a vesniček přicházejí rozespalí obchodníci a začínají nabízet svoje zboží.

Chlapíci v Madabě „roztopili“ pod velkou pánví s olejem a smaží falafel. Tyhle cizrnové kuličky mám rád, konečně jsem i tady na ně narazil. Zatímco jeden smaží, druhý má pár minut na čtení. Ještě jestli prý nechci udělat sendvič – ale ne, dneska si dám falafel tak, jak mi chutná nejvíc – samotný. Do placky s omáčkou a zeleninou třeba zítra, rozhodně tu nejsem naposledy.

Na poslední dny jsme si právě v Madabě udělali základnu. Tady zjišťuji, že asi 10 km odsud se mají ve wádí Jadid nacházet dolmeny! Při zpáteční cestě od Mrtvého moře sem zajíždíme podle navigace, ale kde nic tu nic. Asfaltka už skončila a dál vede jen špatná polní cesta. Vracíme se na hotel a recepční jen kroutí hlavou – nikdy o ničem takovém neslyšel. Pro jistotu volá ještě kámošovi a ten pro změnu slibuje, že nás další den ráno doprovodí. Nemůžu dospat a z rána je navíc „před obědem“. Výsledkem je, že přijíždíme na včerejší místo, jen se kodrcáme ještě asi kilometr po zmíněné polňačce. A tady jsou! Menhiry i dolmeny, celkem snad čtyři desítky objektů, některé zbořené, jiné pyšně stojící nad údolím. Jejich datování je velmi široké, ale těžko uvěřitelné – 3 až 5 tisíc let př. n. l.! A opět ty samé otázky – kdo, proč a hlavně jak? Další den, na Silvestra, jsem tu s východem slunce znovu.

Mauricius – návrat do ráje

19. – 27. února 2020

A jsou tady zase jarní prázdniny (i když datum tomu nenasvědčuje), a tedy čas někam vyrazit. Hlavně Václav každou chvíli volá, jestli už jsem něco zajistil. Prý nutně musí někam k moři, nejlépe tropickému. Vybavuje se mi krásná mauricijská příroda a nesplněný úkol z minula – známka modrý mauritius. Pamatujete, že?

Zajišťuji letenky, ubytování nedaleko pláže, půjčení auta a začínám se těšit. Dlouho zvažuji, jestli s sebou nevzít pětiletého Adama. No, ve skutečnosti mu je už 5 a půl, a protože na Mauriciu ještě nebyl (a rodiče souhlasí) – letíme.

Soukromý hotýlek máme úplně na druhé, severozápadní, straně ostrova, kam jsem se poprvé vlastně ani nedostal. Vypůjčeným datsunem jsme tady ale za chvíli (zkušeně), bydlení je bezva, rychle vybalíme a hurá k moři – až do večera, jasně.

Po cestě jsme trošku časově posunutí, ale stejně do noci sedíme na verandě – nad hlavami nám po stropě lezou (a mlaskají) gekoni. Už se tolik nepotíme, protože teplota klesla na nějakých 25 °C a od moře trochu pofukuje. Ano, únorová noc jak má být.

Další den probíhá podle plánu – Václav zůstává u moře, my jedeme na letiště naproti Dáše a Petrovi, kolegům ze školy, kterým se sem taky zachtělo (budou spát v pokojích pod námi). Jedeme po pobřeží a podle chuti si u krásných pláží zastavujeme na koupání (a na lenošení). Po návratu nás čeká, přesně podle předpokladu, ošetřování rudého Václava, který se až do konce dovolené bude koupat oblečený a v kšiltovce.

A nás čekají výlety (muzeum, botanická, akvárium, vodopády, prales), samozřejmě hojně prokládané koupáním – zdejší teplé moře nás opravdu dobíjí a pořád je tady co dělat a pozorovat. Den za dnem utíká a na modrého mauritia opět nějak nedošlo.

Vracíme se zase přes Řím, kde kousek od letiště přespáváme. Řidič, který nás dopoledne veze, říká, že takhle prázdné zdejší letiště ještě nikdy v životě neviděl. Prý nějaký covid...

Do La Vanille Nature Parku, ve skutečnosti zoologické zahrady, se těším a doufám, že se tady bude líbit i Adamovi. Když jsem sem jel před dvěma lety, nejvíc jsem chtěl vidět inzerované insektárium. Představoval jsem si nějakou halu s kvetoucími keři a rostlinami, mezi nimiž se prolétávají barevní motýli a tropičtí brouci, zatímco po zemi lezou velcí pavouci, strašilky a švábi. Ve skutečnosti se jednalo o klimatizovanou místnost, ve které byly v entomologických krabicích vypreparované tisíce druhů hmyzu. Jistě, zajímavé, ale pro mě, ještě nedávno aktivního sběratele brouků, spíše zklamání.

Opravdovým tahákem La Vanille však jsou zde odchovávané, i když na Mauriciu nepůvodní, želvy obrovské (neplést si s galapážskou želvou sloní). Procházíme mezi stovkami různě velkých, a tedy i těžkých (až 200 kg) želv. Značku „nesedat na krunýře“ samozřejmě respektujeme, jen zkoušíme reakci na Rožďalovicko – to se snad může.

Dnes nám přeje štěstí (?) – ani jsme nechtěli a trefili jsme se do největšího hinduistického svátku mimo Indii. Údajně až půl milionu místních věřících se u kráteru s jezerem Grand Bassin účastní oslav Maha Shivaratri. Když jsem zde byl naposledy, o pár dní jsem svátek zmeškal. Dnes jsme tady tedy správně a já zabočuji na širokou desetiproudou letištní ranvej připomínající příjezdovou silnici. Ihned se stáváme součástí kolony, a protože není cesty zpět, několik následujících hodin strávíme střídavě pomalým popojížděním a stáním. Proto ten otazník v úvodní větě. Parkujeme pod jednou z obrovských soch a jdeme s davem vyparáděných hinduistů popřát Šivovi.

Rád se vracím do oblasti Chamarel na jihozápadě ostrova. Jako součást lesnatého národního parku je příjemnou změnou proti nekonečným plantážím nebo sice krásnému, ale přece jen poněkud stereotypnímu mořskému pobřeží. Na celodenní výlet do džungle se necítíme a pálení rumu ve zdejší rumérii (vyhlášené!) nás dnes taky nezajímá. Pokračujeme po značené cestě a za chvíli se již kocháme úžasným výhledem na 100metrový vodopád a kus dál jsme u dnešního cíle, kterým je „Země sedmi barev“. Hezká, co říkáte?

Island – v době covidové

5. – 13. srpna 2020

Moji druhou cestu sem si vlastně „vynutil“ covid-19. Plánovaný (a zaplacený) velikonoční výlet do Izraele byl totiž zrušen, a tak nám nezbylo než nějak rozumně využít poskytnutý voucher. Z nabízených možností se nám líbila jenom jedna – právě Island. Když říkám „nám“, znamená to mně a Zuzaně (známe se z přírodovědné výpravy do Albánie v roce 2013). Je to zkušená cestovatelka, předem si půjčuje všechny dostupné průvodce, mapy a filmy a dělá si plán, co by chtěla vidět. Dostává navíc ještě na starost Yvetu, která se k nám na poslední chvíli přidává. V MHD s rouškou, na Ruzyni „bez“, v letadle „s“. Po přistání nám na letišti v Keflavíku krátce po půlnoci dělají koronavirové vyšetření a za 12 hodin dostáváme pozitivní SMS, že jsme negativní.

Týden na celý ostrov, to je málo času. Na druhou stranu se „zkušeným“ průvodcem se ta nejzajímavější místa dají stihnout. Mírně koriguji Zuzanou připravený program a přidávám nějaké místo, kam se chci pro změnu podívat já.

Dvakrát musíme plán upravit kvůli karanténním opatřením, která zde platí. Kempy mají totiž omezenou kapacitu na 100 osob a jako 103. máme smůlu a musíme přejet do jiného. A to tady tak jednoduché není. Napříště se snažíme přijet do kempu dřív, abychom se do stovky vešli. Pokud jde o další nařízení, tak roušky jsou zde dobrovolné, v krámech a hospodách je nosí personál (často Češi nebo Poláci) a dbá se na rozestupy. Eviduji, že je tady taky výrazně míň turistů.

Jedeme opět po „jedničce“ a opět proti směru hodinových ručiček. Na severozápadě ostrova před naším příjezdem proběhlo několik menších zemětřesení, a tak nechceme riskovat. Tedy riskovat, že by mohla být oblast uzavřená. Jinak, kdo by nechtěl zažít nějaké menší zemětřesení...?

Za hezkého počasí křižujeme jih ostrova, občas zkusíme nějakou hospodu (dražší, ale neva), častěji „holkám“ zastavuji na koupání v termálních bazénech. Opět si užívám nádhernou, i když syrovou islandskou přírodu. Objevuji pro sebe další dvě nové lokality, kam jsme s naší terénní hondou tentokrát „v pohodě“ dojeli a v Hólmavíku navštěvujeme Muzeum čarodějnictví. Expozice představuje 17. století a období procesů (vykonstruovaných, jak jinak), jejichž oběťmi byli tentokrát v naprosté většině muži. Populárním exponátem jsou „nekrokalhoty“ nábrók z lidské kůže (pro zájemce více třeba na astrolife.cz).

Spíme zase venku, jen na poslední noc si pronajímáme typický islandský domek na pobřeží severního Atlantiku – krása. V klidu a v pohodě balíme, já tentokrát i láhev místní whisky, kterou jsem tady pro kamaráda pořídil. Alkohol se na Islandu prodává ve speciálních prodejnách a zdejší, převážně lékořicové a kmínové kořalky, jsou drahé a nedají se pít. Ale whisky by snad mohla být dobrá a kupodivu nestojí moc. Je mi to divný, ale po návratu kamarád ihned ochutnává, prý „ujde“, je spokojený. A já budu taky, až mi za ni dá dvě stovky (přirazil jsem si 30 Kč za dopravu). Za dva dny kontroluji pohyby na účtu... ahá, o jeden řád jsem se spletl. Nebylo to 170, ale 1700 Kč. No, to mu ani nemůžu říct a Rožďalovicko snad nečte. Ale stále čekám na ty dvě stovky.

Thingvellir (Þingvellir) jsem musel navštívit ještě jednou. Kromě pradávného parlamentu, který zde zasedal již v roce 930, je zajímavý také tím, že tady na povrch vystupují dvě litosférické desky – severoamerická a euroasijská. Toto deskové rozhraní navazuje na Středoatlantický hřbet a prochází celým ostrovem. Každý rok se desky od sebe vzdalují v průměru asi o dva centimetry a my si v průrvě mezi nimi představujeme, co by se stalo, kdyby se právě pohnuly. Celá planina je národním parkem a v roce 2004 bylo území zapsáno na seznam Světového dědictví UNESCO.

„Ostrov vodopádů“ by mohl být další přívlastek. Vlastně po celé trase nějaké vodopády míjíme nebo k nim zajíždíme. Obrovský Dettifoss s největším průtokem snad i v Evropě, dvojkaskádový a asi nejslavnější tento Gullfoss. Pak třeba Seljalandsfoss, za kterým se dá procházet, nebo nejvyšší Morsárfoss (240 m), za nejkrásnější bývá považován Goðafoss. Mým oblíbeným je Skógafoss, kde se mi podařilo vyfotit dvojitou duhu a pak taky černý Svartifoss s čedičovým sloupy. My se na nejhezčím neshodneme.

Druhý největší evropský ledovec – Vatnajökull zabírá asi desetinu ostrova. Jedeme kolem jeho jižního okraje, a když to jde, tak zabočíme k některému z jeho splazů (viz s. 2). Jedním z nejhezčích míst je velké ledovcové jezero Jökulsárlón. Plují po něm různě tvarované ledové kry, které se lagunou posunují až do blízkého oceánu. Jeho vlnami jsou pak vynášeny na zdejší černé pláže, které zdobí jako bílé a modré drahokamy. Drahokamy, jež se stejně při odlivu zase vrátí do moře, kde se postupně rozpustí…

Bjargtangar (Island), na nejzápadnějším místě Evropy

Micpe Ramon (Izrael), na Kadidlové stezce

Jericho, Izrael

Bangkok, Thajsko

Su Nuraxi di Barumini, Sardinie

Jerash, Jordánsko

Petra, Jordánsko

La Vanille, Mauricius

Anuradhapura, Šrí Lanka

Nazaret, Izrael

Rožďalovicko na cestách. © Text a foto Jiří Rejsek, mapové podklady Mapy.cz. Grafická úprava a sazba Viktor Dobrev. Náklad 450 ks.
Na titulní straně Hassan ve Wádí Qelt (Izrael), na zadní straně Sahara u Merzougy (Maroko). Vyšlo v lednu 2021 jako příloha Rožďalovicka.
Vydalo město Rožďalovice. Tisk: TNM PRINT Nové Město nad Cidlinou.

ROŽĎALOVICKO
4/2015

Hospodář Zdeněk Nechánský při výlovu Třeboňského rybníka v roce 1962

Rok 1962

Po rušném roce 1961 se situace u rybářské organizace uklidňuje. Hospodář Zdeněk Nechánský začíná zkušenosti získané ve svém zaměstnání u Státního rybářství uplatňovat i na našich rybnících. Z důvodu šíření infekční vodnatelnosti snížil výrobu kapří násady a rozšířil chov kapřího plůdku. Již v tomto roce dosáhl vynikajícího výsledku. Podařilo se mu odchovat 110 000 kusů K 1. O kapří plůdek je velký zájem v okolních rybářských organizacích a hospodaření rožďalovických rybářů začíná opět vzkvétat. K odchovu kapra přidal nový hospodář odchov lína, což se na úlovcích rybářů v dalších letech významně projevilo.

Místní skupina rybářské organizace v Libáni začala s vysazováním pstruha obecného a pstruha duhového na potoce Bystřice. Úlovky těchto ryb se již v tomto roce objevily ve výkazu úlovků.

Pod obcí Zelenecká Lhota na lesním potůčku zvaném Bukovina dokončilo Okresní meliorační družstvo Jičín výstavbu retenční nádrže o rozloze téměř 5 ha. Začalo se jí říkat „Přehrada“. Bude trvat ještě několik let, než se tato vodní plocha zarybní, stane se součástí rybářského revíru Mrlina 2 a stane se také hlavním důvodem sváru mezi rybáři z Rožďalovic a rybáři z Libáně.

V roce 1962 bylo prodáno 88 dospělých povolenek a 29 pionýrských. Na rybářském revíru Mrlina 2 ulovili rybáři celkem 1647 kusů ryb o váze 1204 kg, z toho:

kapra – 467 kusů o váze 738 kg,
lína – 362 kusů o váze 140 kg,
okouna – 280 kusů o váze 54 kg,
štiky – 51 kusů o váze 62 kg,
úhoře – 142 kusů o váze 111 kg,
pstruha obecného – 64 kusů o váze 21 kg,
pstruha duhového – 48 kusů o váze 20 kg.

V červnu roku 1962 si Státní rybářství v Třeboni nechalo letecky dopravit ze Sovětského svazu 246 kusů ročků amura bílého. Byl tak zahájen chov této ryby v našich podmínkách – tato informace byla uveřejněna v článku v časopise *Rybářství* č. 2/1962.

Jan Nožička

Studie sídelní zeleně a nové výsadby stromů

Zastupitelstvo města Rožďalovice nechalo v letošním roce zpracovat tzv. „Územní studii sídelní zeleně města Rožďalovice“. Za zpracovatele této studie byl vzhledem k nejnižší cenové nabídce vybrán český renomovaný zahradní a krajinářský architekt Ing. Josef Souček z Vlkonic u Neveklova se svojí chotí Ing. Martinou Součkovou, znalkyní v oboru ovocnářství a zahradnictví.

Cílem územní studie je zejména zmapovat, zhodnotit a zkategorizovat veškeré plochy sídelní zeleně města Rožďalovice a zároveň navrhnout základní kroky k provedení jejich revitalizace tak, aby odpovídajícím způsobem sloužily nejen obyvatelům, ale i návštěvníkům města.

V průběhu jarních měsíců byly nejprve provedeny terénní práce, v rámci kterých došlo ke zmapování veškerých ploch veřejné zeleně města včetně přilehlých obcí. U každé veřejné plochy byl pak posouzen její stávající stav, navržen stav cílový a specifikována taková pěstební opatření, která k němu vedou, tedy například kácení, nové výsadby stromů i keřů, řešení problematiky cestní sítě, umístění mobiliáře (laviček a odpadkových košů), opravy určitých technických prvků apod.

Nedílnou součástí této studie, kterou město obdrželo v září, jsou i podrobné mapy se zákresem jednotlivých ploch a fotodokumentace stávajícího stavu ploch včetně posouzení širších vztahů a návazností a zároveň vztahů majetkoprávních.

Studie sídelní zeleně odhalila, že se v našem krásném městě a jeho pohádkově malebném okolí nachází poměrně velké množství zeleně. Především zeleň krajinná zde má velký a v současnosti díky vybudování naučných stezek kolem Holských rybníků využívaný potenciál, a to především z hlediska kulturního a rekreačního.

Naše krajinná zeleň a zeleň příměstská jsou naštěstí ve velmi dobrém stavu, některé z ploch jsou nově revitalizované a vyhovující z hledisek uživatelských i z hlediska estetického.

Problémem města je spíše přestárlá a nevyhovující zeleň na náměstí, pás zeleně v prudkém svahu v ulici U Barborky (v kaštanech), u kostela sv. Havla a absence kvalitních stromořadí či alejí vzrostlých stromů v některých významných ulicích (zejména Ruská, Tyršova, Československých legií, Spojovací aj.).

Třešní pilovitou byla osázena ulice Čsl. legií, ilustrační foto: Myrabella/Wikipedia

V rámci zeleně v centru města by proto na základě doporučení studie bylo vhodné zahájit postupnou obnovu ploch například celkovou revitalizací náměstí (výsadba nových stromů, obnova cestní sítě a mobiliáře atd.), obnovou přestárlé aleje v ulici U Barborky včetně vyřešení zeleně na svazích v okolí kostela a založením nových stromořadí v hlavních ulicích v centru města.

Stejně tak bude nutné se zaměřit i na výsadby nových stromů a obnovu stromořadí v přilehlých obcích.

Na základě vypracované studie bude možné v příštích letech kvalifikovaně zahájit postupnou úpravu či rekonstrukci jednotlivých ploch zanedbané či doposud opomíjené veřejné zeleně. Studie sama je pak zároveň nezbytným podkladem pro získávání až 80 % finančních prostředků z dotačních programů Operačního programu životní prostředí tak, aby mohly být účelně použity na revitalizaci jednotlivých ploch veřejné městské zeleně a příměstských obcí. V rámci přidělených dotací OPŽP pak město může zpětně získat i finanční prostředky vynaložené na vypracování této důležité studie.

Pod vlivem závěrů studie se zastupitelstvo rozhodlo začít s výsadbou nových stromů do uličních stromořadí již v tomto roce.

V ulici Čsl. legií bylo vysázeno 34 kusů mladých třešní pilovitých (*Prunus serrullata* Kanzan). Jedná se o malebné trychtýřovité stromy dorůstající 8–10 m výšky, na jaře bohatě růžově kvetoucími plnými růžovitými květy a na podzim s listy barvícími se do oranžové až purpurové barvy.

V ulici Spojovací u nové zídky hřiště a in-lineové dráhy pak byly ještě vysazeny do nově vybudovaného parkoviště dva mladé javory Freemanovy (*Acer x freemanii* Autumn Blaze) s karmínově se barvícími listy na podzim a dva jasany úzkolisté (*Fraxinus angustifolia* Raywood) s vejčitou korunou a lesklými tmavozelenými listy, které se na podzim zbarvují tmavočerveně.

V předjaří budou nově vysazené stromky odborně ořezány povýsadbovým řezem, a půjde-li vše podle našich očekávání, pokusíme se i na jaře vysadit další mladé stromky. Budeme se snažit o výsadby co největší palety druhů a kultivarů stromů tak, aby naše ulice rozkvetly širokou škálou barev a tvarů na jaře a v listopadu se naopak rozzářily podzimní paletou zbarvujících se listů.

Ošetření stromů u křížku v Zámostí

V minulém čísle Rožďalovicka jsme se dozvěděli, že bylo v našem městě postupně zrestaurováno již několik historických soch světců či křížků. U některých těchto drobných sakrálních staveb se nacházejí staré stromy, o které se snaží město pečovat.

Mnohé z těchto krásných věkovitých stromů (z nichž některé jsou i památné, jako např. v minulém roce ošetřené památné jírovce u sochy sv. Václava v ulici U Barborky) v sobě skrývají nejen genius loci, ale v kmeni i na větvích mnohé dutiny, praskliny, vodní i korní kapsy a jiné pozoruhodné defekty, v nichž se mohou nejen v létě, ale i přes zimu ukrývat mnozí vzácní obyvatelé, brouky a jejich larvami počínaje, ptáky a netopýry konče.

Nejinak tomu je v případě pískovcového křížku u pily v Zámostí, který byl citlivě zrekonstruován letos v létě a v polovině listopadu byly odborně ošetřeny i jeho tři stromoví „velikáni“ – dva staré jírovce maďaly a jedna letitá lípa srdčitá.

Všechny věkovité stromy byly ošetřeny obvodovým redukčním řezem, jejich koruny byly citlivě zakráceny a délka ke zlomu náchylných větví s prasklinami a dutinami zredukována tak, aby se ani jedna větev ve větru nevylomila a nespadla nejen na nově zrekonstruovaný křížek, který by tak mohla významně poškodit, ale ani na nedalekou silnici do Viničné Lhoty. Ořezané větve byly na místě seštěpkovány a dřevní štěpka použita do lesních pěšin naučné stezky Holské rybníky. Až se půjdete pěšky projít ze Zámostí k Zámostskému ryníku, zastavte se na chvíli u nenápadného křížku, vybudovaného našimi věrnými předky, jenž nás vyzývá k malému odpočinku po dobře odvedené práci: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím“. Nechť naleznete občerstvení nejen u Krista Pána v čase tomto adventním i nadcházejícím čase Vánočním, ale i pod vzrůstem malými, přesto však věkovitými a nádhernými stromy, které se snad již brzy zjara opět rozezvučí (nejen) zpěvem ptačím.

Marek Žďárský

Přírodní památka Dymokursko – 6. (závěrečná) část

To nejlepší na konec, chtělo by se říct. Tak to samozřejmě není, ale připouštím, že podmáčené louky, dubohabrové lesy, klikatící se Bahenský potok a malý lesní rybníček Knížek mi doslova učarovaly. A jistě nejen mně.

Svůj vztah k území, které se nachází zhruba kilometr severně od Tuchomi, jsem si začal budovat už někdy na konci 80. let minulého století. Tehdy jsme zpracovávali výskyt obojživelníků a plazů na Nymbursku a lesní rybníčky a jejich okolí na severu tehdejšího okresu jsme samozřejmě nemohli vynechat. Moje cesty sem pokračovaly i později, když práce o výskytu výše uvedených ohrožených skupin živočichů byla publikována (*Bohemia centralis* 1990, 1992).

Později jsme na „Bahna“ občas vyrazili se zdejším konzervátorem státní ochrany přírody (a lékařem) MUDr. Václavem Lekešem – třeba na noční lov motýlů. A ještě později, když už nebyl v dobré kondici, nechával si alespoň vyprávět pozorování z mých stále častějších exkurzí.

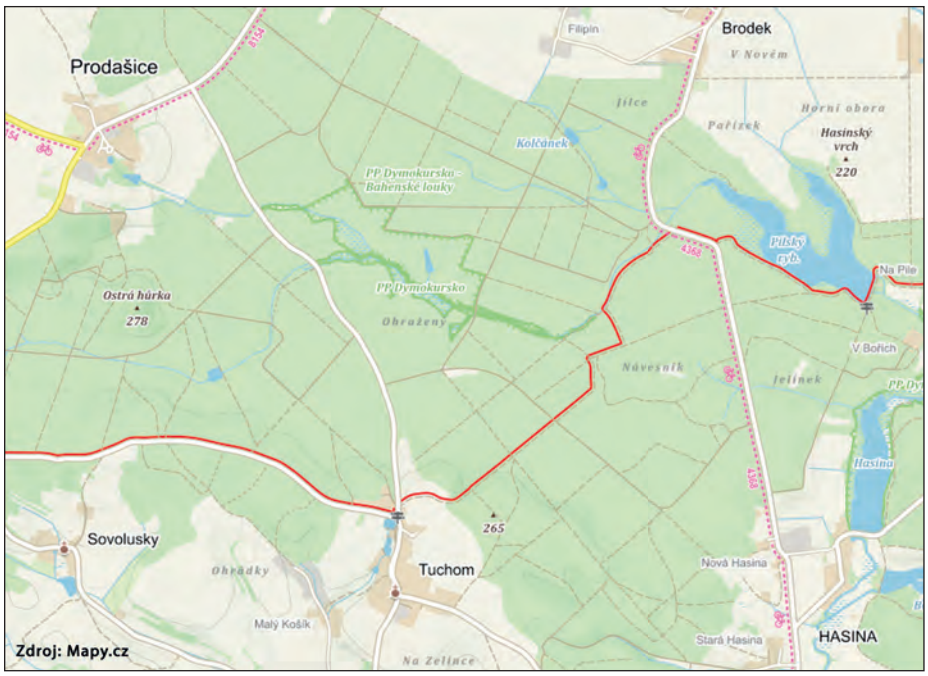

Ale dost vzpomínání, pojďme se podívat do šesté části přírodní památky (PP) Dymokursko. Když si prohlédnete mapku, všimnete si, že jsou zde vlastně dvě, těsně sousedící, území. Trošku to připomíná Járu Cimrmana: „jdu na sever… a jdu na jih…“ Totiž na levém břehu potoka, tedy severněji, se nachází PP Dymokursko – Bahenské louky, zatímco na břehu protějším je vyhlášena PP Dymokursko. Vysvětlení je

jednoduché – krajská hranice. V roce 2014 zřídil Královéhradecký kraj první z nich, o dva roky později se přidal se svým „jenom obyčejným“ Dymokurskem kraj Středočeský. Příroda nějak krajské hranice neuznává, a třeba časem někoho zodpovědného napadne území sloučit a přejmenovat třeba na „Louky na Bahnech“. Je trochu paradoxní, že hradecké území, mající v názvu „louky“, je tvořeno převážně lesy, zatímco naše část je víceméně luční.

Už v úvodu jsem naznačil, že se jedná o pestré území a díky tomu jsou rozmanitá i společenstva rostlin a živočichů nebo hub, na které se při vyhlašování PP již tradičně zapomnělo. Za všechny jmenujme kriticky ohrožený hřib rudonachový, nebo zákonem chráněný hřib Fechtnerův.

O této mimořádné lokalitě jsem se již na stránkách našeho zpravodaje několikrát zmiňoval – např. v souvislosti s bublinatkou jižní (*Rožďalovicko* 3/2017) či mečíkem střechovitým (*Rožďalovicko* 3/2018) nebo jsem odsud publikoval fotografie – třeba lilie zlatohlavé. Ta se tady vyskytuje spolu s dalšími chráněnými nebo ohroženými druhy rostlin. Zkušení botanici tady nacházejí i méně nápadné druhy, jako jsou třeba prorostlík dlouholistý pravý, ostřice stinná a jiné.

Na zachovalá rostlinná společenstva navazují společenstva živočišná – zejména zajímavé druhy hmyzu. Z motýlů jsou odsud uváděny některé vzácné druhy např. vlnopásník lužní, z brouků chráněný roháč obecný, čtyři druhy našich zlatohlávků aj., za podrobnější výzkum by stály i další skupiny – třeba vážky. I když v souvislosti s nimi upozorňuje zpracovaný inventarizační průzkum na nadměrný chov ryb v lesním rybníčku. Podle autorů práce

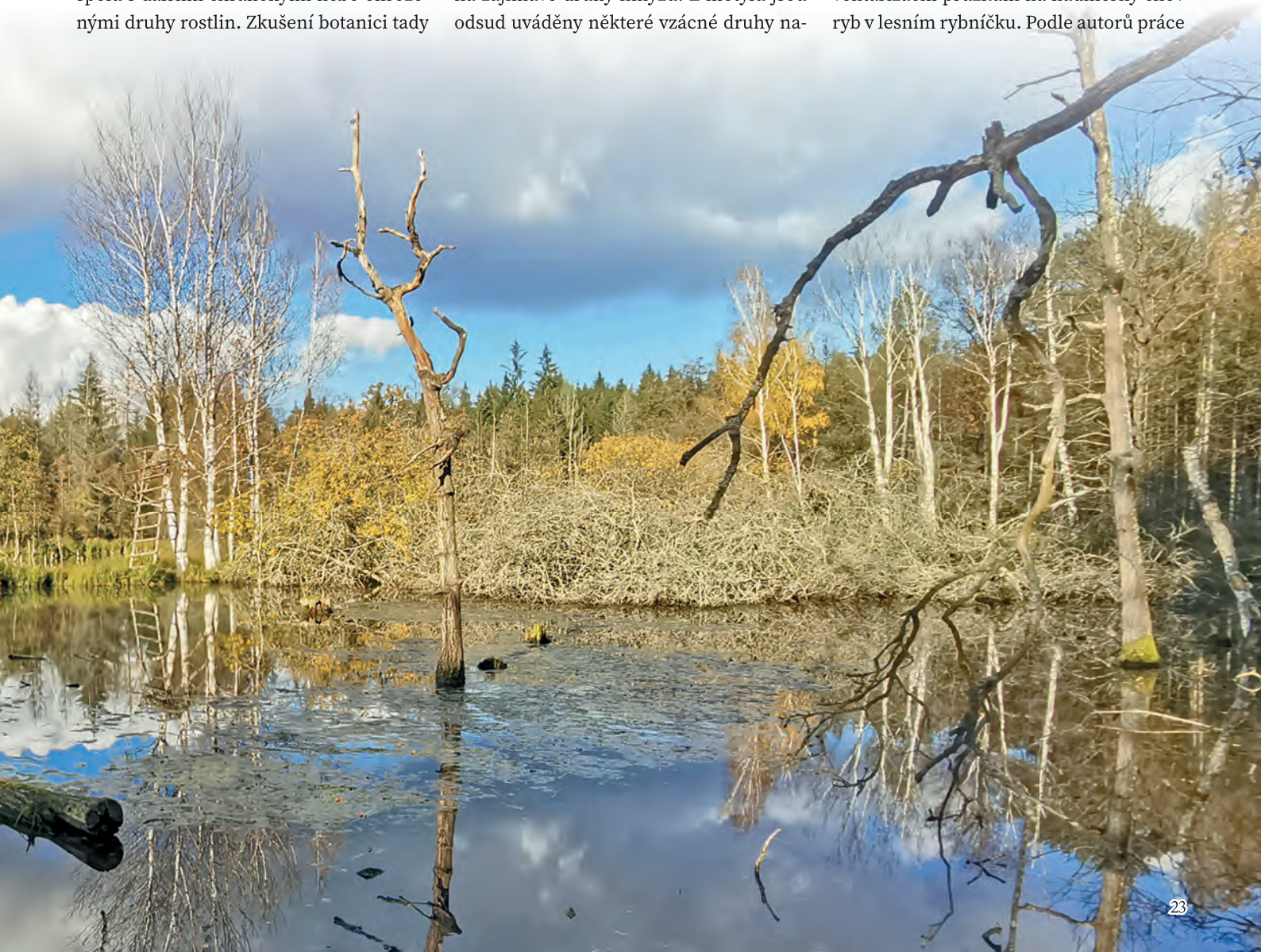

má za následek malý výskyt obojživelníků a právě třeba vážek, které se ve vodě vyvíjejí. Jinak zmíněný rybníček Knížek je bezesporu jedním z nejpůvabnějších míst Rožďalovicka a zároveň je oázou pro řadu ptačích druhů, které toto klidné a skryté místo vyhledávají. Mezi ně patří třeba jeřáb popelavý, volavka bílá i popelavá, ledňáček říční a další vzácné druhy.

Na loukách mě MUDr. Lekeš často upozorňoval na zmiji obecnou, sám jsem tady našel jen jednu přejetou na nedaleké silnici. Z dalších hadů se tady vyskytuje ještě užovka obojková, z ještěrek častěji slepýš křehký, méně ještěrka živorodá, která docela dobře plave, a ještěrka obecná.

Ochranářské plány zmiňují, kromě nadměrného chovu ryb v Knížku, závažnější problém s ochranou území. Tím je totiž péče o louky, které se sekají jen částečně – bohužel ty nejcennější vůbec. Nejsou totiž dostupné technikou a ruční sečení se orgánům státní ochrany přírody zajistit nedaří. Za úvahu by rovněž stálo rozšíření území, neboť obě přírodní památky se nacházejí uprostřed většího lesního komplexu, který se dá zhruba vymezit obcemi: Prodašice – Brodek – Hasina – Tuchom – Seletice. Možná by stačilo formou ochranného pásma a zároveň by mohlo dojít k výše naznačenému sloučení a přejmenování obou území.

Jiří Rejsek

Mlynařík dlouhoocasý

I když se to na první pohled nemusí zdát, patří mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*) mezi naše nejmenší pěvce a k nejmenším ptačím druhům vůbec. Dlouhý tenký ocásek, podle kterého má mlynařík i své druhové jméno, více než zdvojnásobuje jeho velikost a opticky dělá mlynaříka větším. Jeho rodové jméno je zase odvozeno od jeho převážně smetanově bílého zbarvení hlavy a těla, což u našich předků evokovalo představu, jako by mlynařík spadl do čerstvě umleté mouky.

Mlynařík je velmi roztomilý ptáček. Váží jen několik gramů. Má kulovitou světlou hlavičku, drobné černo-bílo-hnědé tělíčko a již zmíněný nápadně dlouhý ocásek. Jsou to velmi společenští ptáčci. Právě v těchto podzimních a zimních dnech můžeme potkat hejnka až o třiceti jedincích potulujících se krajinou, nejčastěji po okrajích lesů, v pobřežních porostech rybníků a vodních toků, ale také v zahradách a parcích měst. Hejnko se drží neustále pohromadě a bez ustání spolu jednotliví jedinci udržují kontakt tichým, cvrčivým vábením, kterým na sebe nejčastěji upozorní ve větvích nad našimi hlavami.

Na noc spolu ptáci i hřadují schouleni a těsně přitisknuti k sobě, což jim umožňuje větší odolnost vůči nízkým nočním teplotám. Jsou velmi čilí v pohybu a obratně šplhají i po velmi tenkých větvích, často hlavou dolů. Živí se zejména hmyzem a pavouky, na jaře požírají též mladé pupeny a různé plody, v zimě i semena.

V našich krajích můžeme potkat dva poddruhy: mlynaříka dlouhoocasého středoevropského s černým proužkem přes oko a mlynaříka dlouhoocasého severoevropského s čistě bílou hlavou.

Hnízdo stavějí společně samec i samička. Umístěno je vždy v rozsoše silných větví u kmenů stromů či keřů, obvykle ve výšce 1,5–6 m. Hnízdo je kulovitá, dosti masivní stavba se silnými stěnami, široká průměrně 9–18 cm a vysoká asi 11–25 cm. Boční vletový otvor, který v průměru měří 30 mm, je téměř vždy umístěn v horní části hnízda. Postaveno je zejména z mechů, lišejníků a pavučin, ale často i z jiných měkkých materiálů včetně peří, vlny nebo srsti, což mu poskytuje velmi dobré maskování, a hnízdo tak dokonale splývá s okolní kůrou stromu.

Počet vajíček v hnízdě takto drobného ptačího druhu je fascinující. Není neobvyklé, že samička snese i 12 vajíček, ovšem byly nalezeny snůšky čítající až 16 vajíček,

což ovšem mohly být dvě společné snůšky v jednom hnízdě. Takový energetický výdej je možná důvodem, proč se mlynaříci ve volné přírodě dožívají pouze dvou až tří let.

Přes jeho zdánlivou křehkost je mlynařík ptačím druhem, který si podmanil téměř celé mírné euroasijské pásmo od Portugalska po Kamčatku a od polárního kruhu až po Kavkaz. Na území ptačí oblasti Rožďalovické rybníky je běžným, i když ne zcela hojným druhem.

Vladimír Šoltys

O Vietnam se zajímám, ale pro mě je hlavní život u nás, v Česku

Kdykoli se vidíme, je velmi přátelský, ostatně stejně jako celá jeho rodina. Vídáme se skoro každý den, a znám ho tedy už nějakých osm let. Tedy znám – musím připustit, že toho o něm vlastně moc nevím. Zjišťuji, že podobně jsou na tom i mí známí, a zkuste zapátrat v paměti i vy. Kolik byste toho o Miovi dokázali říct?

I proto jsem ho požádal o rozhovor. Trochu stydlivě souhlasil a zároveň se předem omlouval, že je na tom s časem bídně. To mi ani nemusel říkat, vždyť v krámě je nějakých dvanáct hodin denně, sedm dní v týdnu. Jsem rád, že i přesto si čas našel…

Opustit domov musí být těžké. Jak to bylo v případě Vaší rodiny?

Tátova rodina pocházela z provincie Hung Yen ve střední části Vietnamu a on bydlel se svými rodiči a dvěma mladšími bratry. Jeho otec, tedy můj dědeček, sloužil za vietnamské války jako medik, a když válka v roce 1975 skončila, působil jako místní lékař. Táta se ve svých dvaadvaceti vrátil ze čtyřleté povinné vojenské služby a nemohl najít práci. Po válce se země jen pomalu zotavovala, obnovovalo se těžce poškozené zemědělství, každá rodina se musela sama postarat o sebe.

Takže se sebral a odletěl do Československa?

Tak jednoduché to nebylo. Děda měl nějaký kontakt na člověka, který vyřizoval diplomatické cesty, a od něho se dozvěděl, že se kdesi v Evropě rozjíždí nějaká výroba dílů na motocykly. Táta toho člověka oslovil a získal kontakt na agenturu, která zajišťovala podle poptávky podniků pracovní sílu – dělníky. Pro tátu to byla jedinečná šance, a navíc mohl zajistit lepší budoucnost svým rodičům a bratrům. Předtím však bylo třeba uhradit 50 dolarů (v přepočtu okolo 1100 Kčs) na získání pasu a další náklady. Dědeček se proto rozhodl prodat část svého pozemku, který mu sloužil k pěstování rýže a kukuřice (předtím jej získal od státu za vojenské služby).

Vaši rodiče se tedy neznali?

Ne, ne, maminka je z hlavního města Hanoje. I její rodiče měli kořeny v lékařském oboru. Tatínek byl praktický lékař a maminka zdravotní sestra. Bohužel tatínek zahynul v jejích šesti letech jako velmi mladý (necelých 25 let) při dopravní nehodě. Takže žila pouze s maminkou a bratry – s jedním o dva roky starším a s druhým o čtyři roky mladším. V 18 letech pracovala spolu s bratry ve výrobně textilu a pak se dozvěděla o té pracovní agentuře. A i oni museli část rodinných úspor obětovat na její vycestování.

Kdy to bylo?

Roku 1988 přiletělo do Československa kolem dvaceti lidí, mezi nimi i mí budoucí rodiče. Začali pracovat jako dělníci ve známé slévárně hliníku, oceli a kovů Metaz v Týnci nad Sázavou. Vyráběly se zde kovové díly pro motocykly Jawa. V průběhu roku se rodiče seznámili a po krátké době se vzali. V továrně pracovali do roku 1991, pak jim ale skončila pracovní smlouva a nebylo možné ji prodloužit.

A v jiné firmě nemohli začít pracovat?

Rodiče se zúčastnili krátkodobé výuky českého jazyka, táta pak získal i řidičský průkaz a zažádal si o živnostenský list. Odstartovali svůj první prodej oděvů „ze stánku“, na který si mnozí jistě pamatují. Někteří jejich spolupracovníci z Metazu šli stejnou cestou a postupem času si každý našel kamenný obchod. Jiní však tohle dělat nechtěli, rozhodli se odjet a hledat práci v sousedních státech.

Vaši tedy zůstali…

Ano, pořídili si automobil značky Lada a s ním pak putovali skoro po půlce republiky. Zároveň se chytli kolotočářů. Mezi-

tím jsem se jim v roce 1992 narodil já. Naše první pronajatá prodejna se nacházela v Chrástu nad Sázavou nedaleko od Týnce, kde dříve pracovali. Přestali prodávat oděvy a přešli na prodej potravin, lihovin a tabáku. Roku 1997 táta založil společnost s ručením omezením pod názvem Mimexco a nyní fungujeme jako rodinný podnik.

Co Vaši příbuzní?

Strýc, tedy nejmladší tátův bratr, bydlí se svojí rodinou v Lázních Bělohrad. A ve Voticích žije rodina druhého strýce, ten je zase z matčiny strany. Oba s pomocí mých rodičů sem přiletěli roku 2004.

Nějak jsme zapomněli na Vaši manželku.

Hien Thi Thu Vu je o rok mladší než já a narodila se a devět let žila ve Vietnamu. Do Česka nejdříve odletěl její tatínek, později pak zbytek rodiny – maminka a dvě sestry. Hned nastoupila do jazykové školy a pak do základní školy, kde přeskočila dva ročníky. Po škole začala pomáhat svým rodičům.

A jak se syn vietnamských rodičů z Benešova seznámí s Vietnamkou?

Ve Vietnamu bylo v minulosti poměrně časté, že se sňatky domlouvaly mezi rodinami předem. Zvlášť na vesnicích, kde se lidé navzájem dobře znají. Časem ale tahle praxe pomalu zanikla, v tomto nejsou Vietnamci tak konzervativní.

K našemu seznámení došlo při jednom zábavném večírku. Ten se konal v Praze-Libuši v krásné restauraci jménem Ho Sen Quan (Lotosová restaurace). Dali jsme se do řeči, bavili se o svém původu a k údivu jsme zjistili, že pokud bychom žili oba ve Vietnamu, byli bychom od sebe vzdáleni jen kilometr! Její rodina pocházela ze stejné obce jako můj táta. Takže to byla opravdu velká náhoda. Přitom tady v Čechách moje budoucí žena bydlela v Habartově v Karlovarském kraji a to bylo přes 250 km daleko…

Ještě k dětství – měl jste na škole, jako člen vietnamské menšiny, někdy nějaké potíže?

Do dvou let se o mě starala několik dní v týdnu chůva, protože rodiče mě nemohli mít s sebou v práci. Díky tomu jsem získal slušné začátečnické znalosti češtiny, tedy o jednu potíž do budoucna méně. Později ve školce i ve škole jsem byl jediným cizincem, ale nevzpomínám si, že bych měl někdy s ostatními dětmi nějaké problémy.

Kdy jste se rozhodli pro Rožďalovice a proč?

Během 8. ročníku na ZŠ v Týnci nad Sázavou jsem uvažoval o přihlášce na čtyřleté gymnázium v Benešově. Bohužel se v té době majitelé naší prodejny rozhodli dát objekt do prodeje a naši začali hledat jiné místo pro podnikání. Mezi mnoha různými nabídkami rodiče hned zaujala prodejna v Rožďalovicích, kde již byly určité základy, neboť zde fungoval prodej smíšeného zboží.

Věci se daly rychle do pohybu – rodiče si v roce 2008 vzali půjčku na koupi objektu a já nastoupil na lyceum do Lysé nad Labem. Oficiálně jsme tady od roku 2009.

Proč a odkdy jste „Mio“?

Nevybral jsem si to sám, ale má to na svědomí pan učitel zeměpisu ze základní školy, který byl původem z Maďarska. Měl zajímavý, pronikavý akcent a dělalo mu potíže vyslovit mé jméno „Minh“. Od něj to znělo jako „Mink“, proto mi začal říkat, „Mio“, inspirován značkou navigačního zařízení.

Vzpomínám si na hodinu zeměpisu, vyvolal mě k tabuli: „Mio, najdi mi na mapě, kde se nachází velká Amerika.“ Vzal jsem to s humorem a po čase i hrdě přijal. Nyní se tím všude představuji.

Vaše rodina tady žije již velmi dlouho, netoužíte se do Vietnamu alespoň „na otočku“ zaletět podívat. Myslím tím hlavně Vaše rodiče…

Taková cesta je finančně hodně nákladná, a tak se tam cestuje jen v případě řešení závažných rodinných záležitostí. Naposledy tam odletěl loni v lednu táta, když dostal zprávu, že babička, které je 75 let, měla srážku s motocyklistou. Naštěstí se jí nic vážného nestalo. Další odlet v nejbližší době neplánujeme.

Vy sám jste tedy ve Vietnamu nebyl?

Byl jsem tam celkem třikrát. Nejhezčí vzpomínky mám z poslední návštěvy před třemi roky. S manželkou jsme do Vietnamu odletěli v dubnu na pět týdnů. První týden jsme strávili u našich příbuzných v rodné obci rodičů a pak už jsme cestovali. To by ale vydalo na samostatný rozhovor, odvezli jsme si spoustu krásných zážitků. Nyní se, alespoň prozatím, kvůli pracovním povinnostem a malým dětem nikam nechystáme.

No, já mám pocit, že v práci jste pořád…

Ano, během roku máme zavřeno pouze na Boží hod a Nový rok. Jak se člověk dá do takového byznysu, tak ho musí dělat naplno a nemá tendenci zastavit se. Zákazníkům se snažím maximálně vyhovět, neboť spokojený zákazník je i spokojený prodejce. Rád jim naslouchám, poradím či dle svých možností pomůžu – často se dívám, s jakým výrazem opouštějí náš obchod.

Nepopírám, že nejde o peníze. Pak ale záleží, jak s nimi naložíte – my část zisku investujeme do rozvoje obchodu ve směru rozšíření sortimentu, rekonstrukce budovy a zajištění určitého pracovního komfortu. Zbytek spoříme na budoucnost naší a dětí a na důstojný důchod rodičů.

Jste v kontaktu s jinými členy vietnamské menšiny v ČR?

Nejsme zrovna rodina, která by se uzavřela od ostatních, ale zatím moc kontaktů na jiné příslušníky vietnamské menšiny nemáme. Rozhodně bychom chtěli navázat více spojení – nyní se tato problematika řeší trochu jinak. V daném okrese, dejme tomu v nymburském, jsou v okolních obcích vietnamské prodejny standardně vedené rodinami. Některá z nich, obvykle to bývá třeba člověk s dobrou znalostí češtiny, připraví akci.

A pak se si dáte vědět…

Ano, organizátor na akci zve pomocí vietnamských novin či sociálních sítí ostatní rodiny z okolí (či jejich zástupce). Před tím si pronajme dostatečně veliký prostor, zajistí živou nebo jinou hudbu a nechybí pochopitelně ani občerstvení a další zábava. Tak vlastně vzniká samostatná komunita, která ostatní sbližuje. Zároveň se rozhodne o příspěvcích jednotlivých rodin na další akce, které se naplánují, jako vánoční den, Dětský den, Den žen. Ale plánují se třeba i výlety pro celou rodinu – my jezdíme každoročně do Prahy.

Duc Minh Do (Mio) má jediný z rodiny české občanství. Narodil se 4. 2. 1992 v Benešově u Prahy. Po základní škole studoval ekonomické lyceum v Lysé nad Labem. V letech 2012–2017 podnikal jako OSVČ, nyní je zaměstnancem rodinné firmy.

Od roku 2014 je ženatý s Hien Thi Thu Vu (Helena), spolu mají dvě děti – Minh Quan Do (Martin, 3 roky) a Minh Khang Do (Daniel, 5 měsíců). Žije s rodiči, kterými jsou Manh Do Duc (Milan) a Khuong Thi Xuan Bui (Květa) a mladší sestrou Anh Ngoc Do (Adélka, 9 let). Mezi jeho záliby patří rybaření, cyklosport, poslech hudby a práce v domácnosti.

Zajímáte se o život ve Vietnamu?

Vcelku ano, hlavně kvůli odlišnému způsobu života (náboženství, zvyky, tradice). Většina Vietnamců žijících v Česku je původem ze severních oblastí a vyznává buddhismus, zatímco na jihu převládá křesťanství. Vietnamci jsou silně věřící lidé, zvyky a tradice se striktně dodržují, předávají se z generace na generaci.

Již jsem si všiml, že velmi hezky mluvíte o rodičích…

V rodině převládá patriarchát neboli všichni rodinní příslušníci respektují rozhodnutí otce v ekonomických či v jiných rodinných záležitostech. Každý člen rodiny by měl samozřejmě mít úctu ke starším lidem, na to každý přísně hledí. Například během společného jídla by měl nejmladší člen (vyjma dětí do 5 let) popřát každému zvlášť dobrou chuť v pořadí od nejstaršího k nejmladšímu. Při nalévání platí stejné pravidlo, ale těch je mnohem víc…

Co další srovnání?

Každopádně porovnám-li obě země, tak v Česku je lepší dostupnost pracovních možností a kvalitního vyššího studia. Rovněž sociální a zdravotní problematika je daleko lépe vyřešena. Ve Vietnamu se neplatí poplatky sociální či zdravotní, tudíž si každý musí našetřit sám na důchod a v případě potřeby hradit plnou částku za lékařský úkon.

Známí, kteří Vietnam navštívili, si pochvalovali příznivé ceny…

Ano, ceny potravin, služeb a hotových jídel tam jsou až čtyřnásobně nižší než v Česku. Třeba taková známá nudlová polévka „pho“ vás vyjde na 25 000 dongů, čili 25 Kč – u nás se za stejnou porci účtuje 120 Kč.

Cestovatelé také ocení památky, historické stavby z dob různých dynastií, zátoku Ha Long Bay, proslulou skalnatým útvarem v Tonkinském zálivu a spoustu dalšího. Nicméně, to je tak všechno, co potřebuji vědět o Vietnamu. Mé zájmy patří především České republice, neustále se učím a doplňují své nedostatky.

Rozhovor děláme v předvánočním čase, jak vypadá Váš Štědrý den?

Ctíme české tradice a chceme to, čemu se říká „duch Vánoc“ předávat našim dětem. Proto u nás nechybí nazdobený vánoční stromeček a pod ním zabalené dárky, prostřený stůl se štědrovečerní večeří, tedy s kapřím řízečkem a bramborovým salátem (nikoli kupovaným, ale domácím, dělaným maminkou). Samozřejmě rodinné sledování pohádek a letos u nás nově pečení vánočního cukroví. Navzdory moderním změnám chceme tyto české tradice udržet.

Máte nějaký vysněný cíl, nebo jste takhle spokojený?

Můžu říct, že jsem se vším vlastně nad míru spokojený. Mým úspěchem je rodina a dalším úspěchem bude, až děti vyrostou a budou vzdělané a soběstačné. Trošku doufám, i když jsem spíše skeptický, že by mohly v obchodu pokračovat. Pokud se ale rozhodnou jinak, budu je v jejich rozhodnutí podporovat.

Rozhovor připravil
Jiří Rejsek

Hasiči si díky dotaci doplnili výbavu

Díky dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj získané prostřednictvím MAS Svatojiřský les ve výši 410 400 Kč si hasiči během podzimu doplnili výbavu o šest vysílaček s externím mikrofonem, nabíjecí světelný zdroj s výsuvným stativem, hlubinné čerpadlo s výtlakem až 30 m, benzinovou elektrocentrálu Heron se startovacím zařízením a o cisternu na pitnou vodu o objemu 1,8 m³. Hasiči si dále pořídili za 26 000 Kč podvalník na převoz nafukovacího člunu.

V pátek 18. září likvidovali hasiči obtížný hmyz v ulici Čsl. legií. Začátkem prosince proběhla kontrola funkčnosti hydrantů, které byly následně označeny cedulkou.

SDH Rožďalovice vřele děkuje za sponzorské dary panu Jasoni Renerovi a manželům Radce a Tomáši Hojsákovým.

Řídící výbor SDH Rožďalovice také děkuje všem členům sboru za činnost v uplynulém roce a čtenářům Rožďalovicka přeje hodně štěstí a zdraví v roce 2021.

(*red*)

Ukliďme Česko

Do celorepublikové akce Ukliďme Česko se zapojila i organizace Bezkempu. Ta sdružuje lidi, kteří chtějí jet na venkov a do přírody, s majiteli pozemků, kteří jim to umožní.

V rámci této akce byl pobyt 18. a 19. září na pozemcích bezplatný. Bezkempaři se však museli zapojit do úklidu v okolí těchto pozemků. Uklízelo se i v našem městě. Farma U oslíků, manželů Novotných v Podlužanech, se do této akce zapojila. Ač to zpočátku vypadalo, že o akci nebude žádný zájem, na poslední chvíli (přesněji řečeno ve čtvrtek v noci) se nahlásily tři rodiny. V pátek večer přijely dva karavany a jedno obytné auto. Večer proběhla blesková porada, na níž se domluvila trasa. Úklidu se účastnilo osm dospělých, šest dětí a dva oslíci. Proběhl po dvou částečně oddělených trasách. Od Podlužan přes Ledečky, Viničnou Lhotu a po stezce Holské rybníky. Druhá skupina se oddělila a šla po silnici na Zámostí a pak přes Rožďalovice zpět do Podlužan.

Přes určité zklamání organizátorů, že odpadu nejsou objemové rekordy jako v jiných lokalitách, se podařilo nashromáždit cca 10 pytlů odpadu, který jsme třídili, a průběžně se ho po cestě zbavovali na četných místech pro tříděný odpad. Takže výsledná hromada nevytříděného odpadu téměř nestála za fotku. Co do statistiky, lze říci, že PET lahve na tradičně čelních místech podobných akcí vystřídaly plechovky od nápojů, což je dlouhodobý trend.

I tím se potvrzuje, že kontejnery na odpad kovový jsou potřebné, přestože je někteří lidé zjevně ještě nezaregistrovali. Celkově lze říci, že naše okolí je oproti jiným místům v republice ještě docela čisté.

Závěrem bychom rádi poděkovali městu Rožďalovice za poskytnutí prostředků na úklid – rukavic a pytlů.

Verča a Ruda Novotní

V úterý 6. října zahájilo Infocentrum Mladá Boleslav prodej knižní novinky ze své produkce, publikace *Mladoboleslavsko*. Původně plánovaný slavnostní křest, který měl proběhnout ve čtvrtek 8. října na tzv. staré radnici, je vzhledem k současné epidemiologické situaci prozatím odložen na neurčito.

Za texty a fotografiemi v knize stojí stejně jako u předchozího titulu *Boleslav Mladá a krásná* Ing. Jaroslav Kocourek, Jiří Dufek dodal texty a řezy automobilů, Ing. arch. Jaroslav Staněk přispěl třiceti nákresy budov. Novinkou v této knize jsou kresby zvířat od RNDr. Jana Hoška, dále spolupracovali Václav Šolc, autor oblíbené knižní série *Mlýny*, a Mgr. Jiří Bartoš Sturz, odpovědný za historické korektury. Protože má knížka regionální obsah, spolupracovala na ní i infocentra z okolních měst.

Objevte s námi Mladoboleslavsko, které není jen centrem automobilového průmyslu, ale nabízí i mnoho turistických potěšení. Na své si zde přijdou milovníci historie, přírody i techniky. Ať už vyrazíte prozkoumat komnaty majestátních hradů a zámků, vystoupáte na jednu z místních rozhleden, či objevíte v některém z muzeí, jak se zde žilo našim předkům, nudit se rozhodně nebudete. Téměř dva tisíce fotografií a kreseb Vás zavedou i za hranice našeho regionu.

Martina Růžičková
Infocentrum Mladá Boleslav

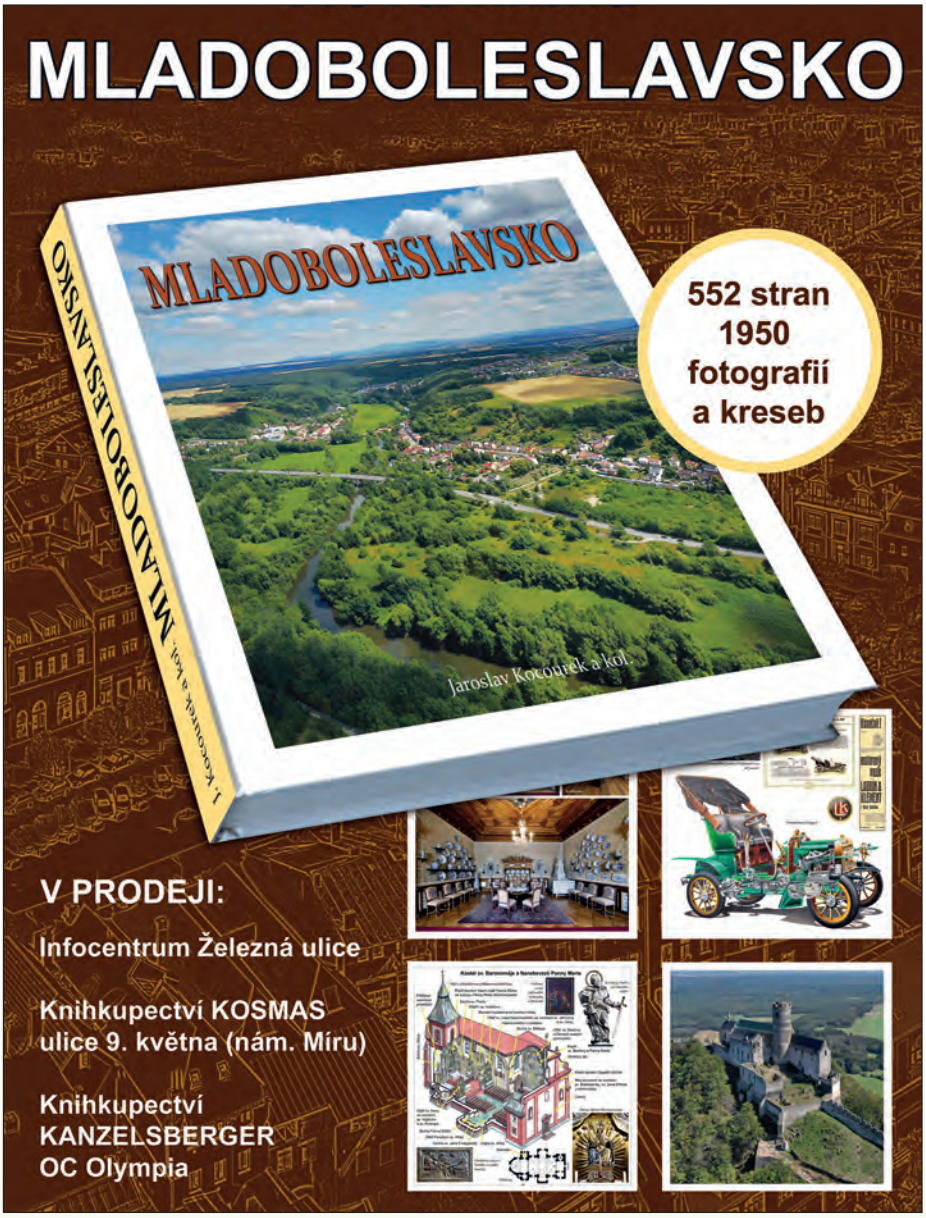

Mariánský sloup, 57x70 cm

Socha M. J. Husa, 57x70 cm

Ukřižovaný, 59x59 cm

Fara 2020 (druhá vlna), 60x50 cm

Kostel sv. Havla, 59x60 cm

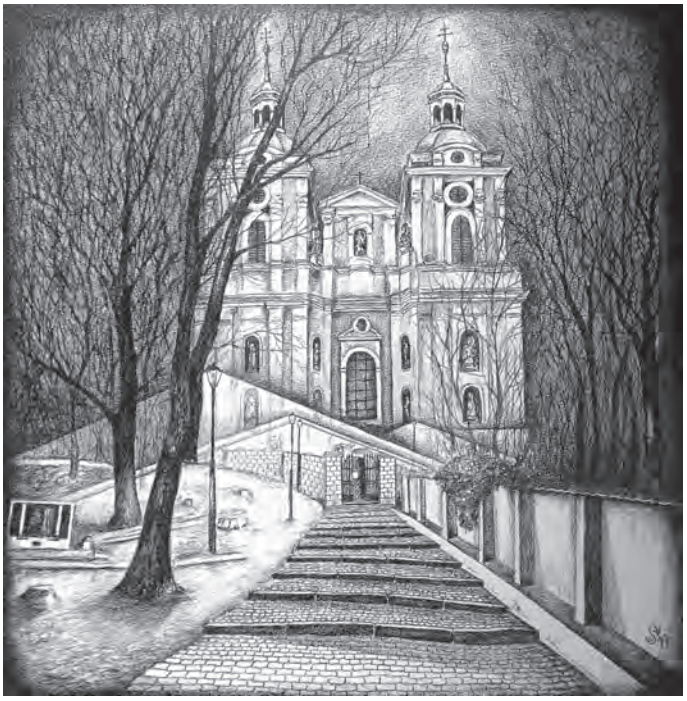

Rajmanovo, 59x60 cm

Jiří Hanibal: *Alej smrti*

Polistopadová éra byla pro mnohé obdobím euforického nadšení z pádu totalitního režimu a ze znovunabyté svobody. Jenže pro jiné to byla příhodná doba, jak se poměrně snadno dostat k pohádkovému majetku, penězům a moci – zvlášť pokud se přitom neomezovali „slabostmi", jako je slušnost, morálka či svědomí, a naopak se neštítili při honbě za svými cíli sáhnout po jakýchkoliv prostředcích – včetně vraždy... Zkušený kriminalista Miroslav Voral a jeho mladý kolega Jiří Bálek postupně rozplétají hustou síť organizovaného zločinu kolem osoby podnikatele Tomáše Truhláře. Mají vůbec šanci dopadnout všechny pachatele, když zločin a korupce prorůstají až do těch nejvyšších míst?

Angela Marsonsová: *Mrtvé vzpomínky*

Zničila jim život. Teď se oni chystají zničit ten její... Smrt mladého narkomana v bytě na sídlišti na první pohled vypadá jako nešťastná náhoda, ale detektiv inspektorce Kim Stoneové do nejmenších podrobností připomene hrůznou událost z jejího dětství. Ačkoli si to zprvu nechce připustit, z dalšího nálezu mrtvol je jasné, že tentokrát Kim čelí vyšinutému vrahovi, který zná její traumata z minulosti a snaží se ji ranit tím nejhorším možným způsobem. A zdá se, že poslední na seznamu jeho obětí má být sama Kim.

Sabrina Jeffries: *Jak se stát vévodkyní*

Nejstarší syn vévodkyně Lydie, Grey, 5. vévoda z Greycourtu, byl v deseti letech kvůli otcově poslední vůli odtržen od rodiny a vychováván strýcem, který se ho pokusil připravit o majetek. Grey proto nikomu nevěří, zvlášť ne sestřenicí svého nevlastního bratra, Beatrici Wolfové, která je ještě ke všemu i se svým bratrem Joshuou v podezření, že se podílela na smrti Greyova nevlastního otce. Přemůže náklonnost, kterou k ní cítí, Greyovu nedůvěru a vzkřísí jeho vyschlé srdce? Série Dynastie vévodů.

Liz Trenow: *Láska a válka*

Červenec roku 1919. První světová válka skončila. Zpustošená oblast Flander poblíž Ypry už není domovem vojáků, ale hloučků turistů. Kontroverzní turismus nyní přivádí na bojiště plné autobusy lidí, kteří chtějí vidět na vlastní oči, kde jejich milovaní padli a zemřeli. Do hotelu de la Paix ve vesničce Poperinghe přijíždějí tři ženy, aby se dozvěděly něco víc o mužích, které milovaly a které ztratily. Ruby, teprve jednadvacetiletá plachá Angličanka, hledá manželův hrob. Alice je sice jen o málo starší, ale překypuje sebedůvěrou. Přijela až z Ameriky, přesvědčená, že její bratr stále žije a zůstává ve Francii. A Martha se synem Ottem nejsou tak úplně těmi, za koho se vydávají...

Táňa Keleová-Vasilková: *Rodinné klubko*

V každé rodině to vře a klokotá... láskou, ale i situacemi, které přináší sám život. Rodina je jako klubko. Klubko svázané láskou, co narůstá s přibývajícími společnými roky, prožitými událostmi, co skrývá malá i větší tajemství, bolesti i prohry. Platí to i pro rodinu Sáry a Vlada. Jejich klubko je velké, protože mají čtyři děti a pořád se u nich něco děje. Ale co když se klubko naruší? Co potom?

Sandra Brown: *Střemhlavý pád*

Když Rye, zkušený pilot, dosedne na zem po zásahu laserem, ukáže se, že s černou schránkou, kterou měl narychlo dopravit zákazníkovi, jsou spjaté velmi podivné okolnosti. Stejně jako s velmi půvabnou mladou lékařkou Brynn, odhodlanou podat pacientovi zatím neschválený lék na závažnou nemoc. S ní se Rye překvapivě seznámí ihned po havárii a při následujících dramatických událostech ti dva přes veškerou nedůvěru stěží odolávají vzájemné přitažlivosti...

Evžen Boček: *Aristokratka u královského dvora*

Již v pátém dílu ze série mimořádně úspěšných humoristických románů o "poslední aristokratce" mimo jiné dojde k následujícím událostem: Marie Kostková se rozzuří na Maxe Launa, zorganizuje výpravu do Nizozemského království, dostane briliantové šperky nesmírné hodnoty, objeví v sobě vášeň pro nakupování, v doprovodu své matky a paní Tiché odletí do Haagu, kde se setká s královnou Beatrix, omylem navštíví obchod s marihuanou, zažije oslnivý úspěch na recepci v královském paláci a potká sympatického mladého muže. Paní Tichá poprvé poletí letadlem a Jejímu Veličenstvu Beatrix se při audienci představí jako "nějaká Tichá." ViVien hraběnka Kostková zastaví přísun Prozacu a dočká se ocenění jako dvojnice princezny Diany. Zámecký zahradník překoná úzkost ze smrti a začne toužit po lásce.

Anne Jacobsová: *Kavárna U Anděla*

Wiesbaden, rok 1951 Kavárnu U Anděla čekají bouřlivé časy. Hned vedle tradiční kavárny rodiny Kochových vzbudí pozornost jeden konkurent se smyslem pro modernost. Zatímco se Hilda Kochová zoufale snaží přesvědčit své rodiče o tom, že je třeba kavárnu modernizovat, je ohrožena i její těžce vydobytá láska. Se štěstím obou jejích bratrů to není o nic lepší: Wilhelm, obdivovaný ženami, se zaplétá do povrchních milostných hrátek, přičemž jeho srdce touží po ženě, která je pro něho nedosažitelná. A jeho starší bratr August se navíc po svém návratu z ruského válečného zajetí zamiluje do mladé Rusky, aniž tuší, že jeho volba hrozí rozštěpit rodinu... Druhý díl strhujícího příběhu jedné kavárenské dynastie v proměnách 20. století.

Lesley Kara: *Kdo o tom ví?*

Astrid Phelpsové je dvaatřicet a po letech, kdy se ne zcela úspěšně živila jako scénografka, se snaží začít znovu – a především vypořádat se závislostí na alkoholu, která ji už o dost připravila. I když by si to všechno představovala úplně jinak, nastěhuje se po návratu z londýnské léčebny ke své střízlivé, bohabojné matce v poklidném přímořském městečku Flinstead. Když se seznámí se sympatickým mladíkem Joshem, zdá se, že i ona možná dostane novou šanci. Všechno ale není tak růžové, jak by mohlo vypadat, protože někdo ví o jejím dřívějším životě víc, než by si přála, a chce, aby zaplatila za své hříchy. Kdo by ale mohl znát její nejtemnější tajemství?

Alex Lake: *Když Anna zmizela*

Každý se občas opozdí. Jednou kvůli dopravě, jindy se třeba zdržíte v práci. Většinou z toho nic není, ale pak se jednoho dne všechno zhroutí. Máte zpoždění, vybitý mobil, a když dorazíte do školky, vaše dítě už tam není. Chvilku si myslíte, že ho vyzvedl někdo z rodiny. Nebo si je možná vzala domů nějaká z maminek. Jenže za chvíli je jasné, že vaše dítě prostě není k nalezení. Někdo jej unesl a vám nezbývá než čekat. A čekat. A vaše zoufalství pořád narůstá... Tajemný britský autor detektivních thrillerů Alex Lake (jméno je pseudonym) přichází s dechberoucím příběhem o matce, jejíž dítě se jednoho dne náhle ztratí ze školky. Nikdo nic neviděl, novináři tuší snadnou kořist a zbytek rodiny není Julii zrovna oporou. Pětiletá Anna se pohřešuje už týden a doposud se neobjevila jediná stopa. Existuje ještě naděje? A co když je ještě horší než temná jistota?

Rožďalovice dříve a nyní

Letecký snímek města z 5. června 2015 (archiv města Rožďalovice)

Letecký snímek města z 18. května 2020, fotografoval Tomáš Hora (archiv města Rožďalovice)

Číslo 4/2020, ročník 9. Náklad: 450 ks. Evidenční číslo: MK ČR E 20643. Vydává město Rožďalovice. Redakce: Petr Kapal, Mgr. Viktor Dobrev, Jiří Rejsek, Mgr. Marcela Ešnerová, Veronika Bachová. E-mail: podatelna@rozdalovice.cz, tel.: 325 593 107. Grafická úprava: Mgr. Viktor Dobrev. Tisk: TNM PRINT Nové Město nad Cidlinou. Toto číslo vyšlo v lednu 2021. Termín uzávěrky příštího čísla je 26. března 2021. Na titulní straně: Silvestrovské odpoledne na Třeboňském rybníku. Foto: Viktor Dobrev